

GRADISOV VESTNIK

Leto XXVIII
Ljubljana, februara 1986
Štev. 333

Priznanje v pravih rokah

Tomažu Medveščku je bila podeljena nagrada Prešernovega sklada 1986

V veliki dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani je bilo 7. februarja prireditev, ki je bila vrhunec letošnjega praznovanja slovenskega kulturnega praznika in obenem osrednja proslava Prešernovega dne. Na njej so slovesno podelili letošnje Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada kot priznanja za najvišje dosežke naših umetnikov oziroma ustvarjalcev.

Letos je poteklo 40 let, odkar so bile prvič podeljene velike Prešernove nagrade, ki jih je doslej prejelo 216 nagrajencev in 25 let, odkar so prvič podelili nagrade Prešernovega sklada, ki jih je doslej prejelo 308 nagrajencev.

Med desetimi letošnjimi nagrajenci Prešernovega sklada je tudi Tomaž Medvešček, dipl. inž. arh., zaposlen v gradisovem ljubljanskem Biroju za projektiranje.

Tomaž Medvešček je dobil nagrado Prešernovega sklada za prizidek k stavbi Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij v Ljubljani, ki je bil slovesno odprt maja 1984. leta.

Razmeroma velik objekt je namenjen laboratorijem, študijskim kabinetom ter nekaterim skupnim prostorom, kot so velika sejna dvorana, knjižnica, restavracija itd. Tomaž Medvešček je moral pri tem objektu, ki bolj kot prizidek deluje kot samostojna stavba, računati na obstoječo zgradbo arhitekta Franceta Tomažiča iz leta 1948, ki predstavlja prvo konceptualno zaokroženo realizacijo in s tem pomemben dosežek povojnega arhitekturnega snovanja v Sloveniji.

Nalogo je zgledno rešil kot zrel ustvarjalec s pretanjenim občutkom za dialog s polpreteklo funkcionalistično arhitekturo. Stavbi je povezal tako, da je prvotna ostala neokrnjena v osnovnih potezah, novi prizidek pa je zasnoval povsem sodobno. Zasnoval ga je kot sklenjen stavbni blok in pročelje nesimetrično razdelil z valjastim pomolom, ki sega od tal do vrha zgradbe in se pri vrhu razširi. Poudarjeno obliko pa dinamično spremljata manjša valjasta pomola na vsaki strani zgradbe. Ob krajši stranici bloka je učinkovito prislonil dvoje železnih požarnih stopnic, ki s svojo zaslonjeno konstrukcijo ne učinkujejo kot pridana tujka, marveč prispevajo k temeljni arhitekturni zamisli na ta način, da »rahljajo« vtis kompaktnosti bloka na krilih.

Fasadna obloga v kombinaciji rdeče opeke in plošč iz umetnega kamna v rožnatem odtenu je bila v

takšni kombinaciji in s posebnimi termičnimi lastnostmi, prvič uporabljena. V likovnem pogledu jo prefinjeno artikulirajo tenke črte stikov med ploščami, raster opečne obloge in tenki delilni pasovi v opečnem delu. Južna fasada je oblikovana drugače. Opremljena je s senčili, ki poudarjajo njeno horizontalno zasnovano.

Več o avtorju innjegovem delu pa v prihodnji številki Gradisovega vestnika.

C. P.

Vse je pripravljeno za

Volitve in referendum 13. marca

V mesecu marcu se izteka mandat dosedanjim članom oziroma delegatom v organih upravljanja v tozdih, delovnih skupnostih in delovni organizaciji ter delgom temeljnih delgacij tozdov in delovnih skupnosti za delegiranje delegatov v zbor združenega dela in skupščin sisov.

Zato bomo v četrtek 13. marca neposredno volili nove delegate teh organov na splošnih oziroma posebnih volitvah.

Istočasno z volitvami, bodo v nekaterih tozdih, kjer so se tako odločili, izvedli tudi referendume o dveh pomembnih samoupravnih aktih, in sicer:

— Samoupravni sporazum o uporabi sklada skupne porabe v DO GIP Gradis,

— Skupni temelji za prvo srednjeročnih planov SP 90.

Referendum o predlogu obeh aktov je razpisal delavski svet Gradisa na 11. redni seji, ki je bila 30. januarja 1986.

Marinka Arko-Nahtigal

Prizidek k stavbi Zavoda za raziskovanje materiala in konstrukcij, za katerega je arhitekt Tomaž Medvešček dobil letošnjo nagrado Prešernovega sklada

Iz vsebine:

- Cene stanovanj pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije
- Predstavljamo sindikalne predsednike
- Kdaj gradbincem beneficirana delovna doba?

Z 12. seje Odbora za načrtovanje in delitev dohodka

Skupne temelje srednjeročnega plana potrjujemo na referendumu

Seje Odbora za načrtovanje se kar vrstijo. 12. seja je bila 6. februarja, 13. pa je planirana za konec tega meseca oziroma za začetek marca. Tudi tokrat je bila na dnevnem redu obravnava predloga skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov do leta 1990, obravnava pripomb na predlog gospodarskega načrta za Delovno skupnost skupnih služb, informacija o pripravi gospodarskega načrta za Gradis ter informacija o zaključnem računu za SPO in združevanju sredstev v višini 286 milijonov dinarjev za pokrivanje izgube v Kovinskih obratih Ljubljana in Maribor.

Po pregledu sklepov prejšnje seje je bilo podano poročilo o delu komisije, ki jo je imenoval Odbor za načrtovanje na prejšnji seji, z namenom, da uskladi in naredi korekcijo osnutka skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov do leta 1990. Vse pripombe so bile v glavnem upoštevane, razen pripomb na združevanje sredstev, saj je bila težava v tem, da je 12 tozdov dalo 12 različnih pripomb in mnenj. Komisija je iskala rešitev, ki bi bila sprejemljiva za tozde in bi upoštevala interese delovne organizacije. Popravki so upoštevani v predlogu skupnih temeljev, z njimi pa se je strinjala tudi konferenca direktorjev.

Odbor je predlog skupnih temeljev poslal še enkrat na tozde, nakar naj bi delavski svet delovne organizacije razpisal referendum, ki naj bi bil 13. marca, istočasno z volitvami v samoupravne organe in organe družbenopolitične skupnosti.

Pripombe na predlog gospodarskega načrta Delovne skupnosti skupnih služb je poslalo samo pet tozdov (Ptuj, Celje, GOL, KO Ljubljana in Jesenice), tako da je odbor sklenil podaljšati rok za pripombe do 14. februarja. Potem pa se bo sestala, posebej za to sestavljena komisija, ki naj bi do prihodnje seje odbora uskladila pripombe in odboru predložila usklajen predlog gospodarskega načrta za DSSS.

Informacijo o pripravi osnutka gospodarskega načrta Gradisa za letos je podal dr. Stane Uhan. Osnutek naj bi bil pripravljen do prihodnje seje odbora, tokrat pa so bile predložene le nekatere preglednice

iz katerih je razvidno, da v letošnjem letu predvidevam celotni prihodek v višini 54,44 milijarde dinarjev, kar je 64 odstotkov več kot lani, porabljena sredstva naj bi bila večja za 61 odstotkov, dohodek v višini 14,9 milijarde dinarjev pa za 73 odstotkov. Za odstotek večji naj bi bil čisti dohodek. Maso za osebne dohodke naj bi povečali, glede na lansko leto, za 66 odstotkov. Precej naj bi se povečala poslovni sklad in akumulacija — prvi za 153 odstotkov in druga za 125 odstotkov.

SPO je imel težave oziroma motnje v poslovanju že ob lanskem polletju. Glavni problemi so bile nepravilne terjatve do tozdov in delovnih enot v tujini. Ali bodo v SPO dosegli minimalno amortizacijo in se izognili motnjam v poslovanju, bo znano šele ob zaključnem računu za letošnje leto.

Težava pri poslovanju SPO je tudi v tem, da so tozdi z najemanjem tuje mehanizacije in strojev onemogočili SPO, da bi dosegel še okrog 900 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar pomeni, da so bili ob približno 300 milijonov dinarjev amortizacije. Če bi bili stroji in mehanizacija SPO bolje izkoriščeni, ne bi prišlo do omenjenih težav.

Da bi se vsaj delno izognili finančnim težavam je že pripravljen nov cenik najemnin strojev SPO, ki se bo popravil trikrat letno. Odbor je predlagal, da SPO oblikuje takšne cene najemnin strojev in storitev, ki bodo pokrivalo enostavno reprodukcijo, za razširjeno reprodukcijo pa bi se sredstva formirala z združevanjem.

C. P.

10. kongres ZK Slovenije bo 17. in 18. aprila
Brez znanja ni hitrejšega razvoja

Centralni komite ZK Slovenije je na svoji 19. seji 17. februarja obravnaval družbene dejavnosti kot dejavnik gospodarske stabilizacije. Potrjeno je bilo, da družbene dejavnosti niso le porabništvo in, da na njih ne smemo gledati zgolj skozi prizmo materialnega razvoja in materialnih potreb, temveč moramo videti v njih temelj širših humanističnih vrednot razvite socialistične družbe. Kljub gospodarskim težavam te zahteve niso nerealne, sedaj prav sodobna znanstvenotehnološka revolucija terja vse hitrejši razvoj znanosti, raziskovalnega dela, množične inovativnosti, višjo stopnjo splošne izobrazbe in kulture.

CK ZKS je tudi sprejel sklep, da bo 10. kongres ZKS 17. in 18. aprila v Ljubljani. Na njem bo 639 delegatov.

C. P.

Podelitev bo v kratkem

Dobitniki plaket Konference sindikata Gradisa

Vsake dve leti oz. ob koncu mandata podeljuje Konferenca OO ZS Gradisa plakete za svoje najprizadevnejše sindikalne delavce. V letošnjem letu bo podelitev opravljena konec februarja ali pa v začetku marca.

Zlate plakete prejmejo:

- Boža Kunstelj — DSSS
- Karel Lang — GE Ravne na Koroškem
- Ludvik Šiftar — SPO Ljubljana
- Srečko Demšar — Uprava delavskih domov Ljubljana
- Alojz Skol — GE Jesenice

Srebrne plakete prejmejo:

- Ahmed Kalebić — GE Maribor
- Anita Kotnik — DSSS
- Ignac Koren — Kovinski obrati Ljubljana
- Milka Tutek — GE Maribor
- Leopold Rojs — SPO Ljubljana

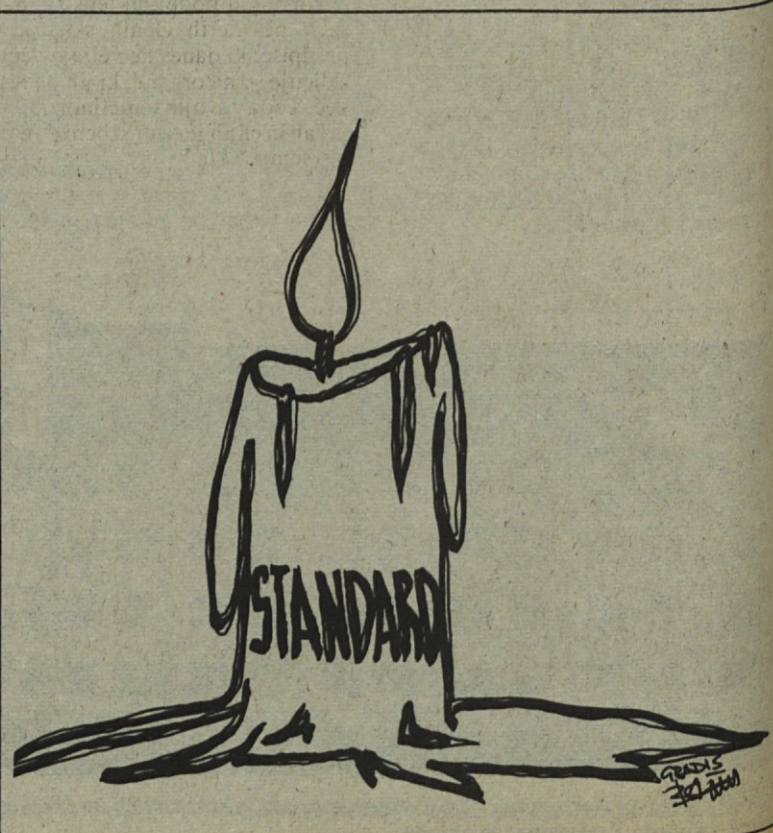
Bronaste plakete prejmejo:

- Rado Nikolić — GE Celje
- Marjana Dobovšek — Inženiring Ljubljana
- Ružica Tarman — GE Jesenice
- Pavel Kos — GE Maribor
- Ivan Dolar — Uprava delavskih domov Ljubljana

Konferenca je prav tako sklenila, da bo za dosežene uspehe na proizvodnem tekmovanju podelila še štiri plakete naslednjim našim delavcem:

- Zlatku Šafariću
  - Milanu Kolariću
  - Ostoji Župiću
  - Feridu Seidiću
- Dobitnikom čestitamo!

C. P.

Kdo kroji zakon po svoje?, črne ovce pa smo največkrat gradbeniki

Cene stanovanj pred Ustavnim sodiščem

Skupščine Splošnega združenja gradbeništva in industrije gradbenega materiala je decembra sprejela sklep, naj Splošno združenje vložijo pri Ustavnem sodišču SR Slovenije predlog za oceno zakonitosti tega, kar se zadnje čase dogaja na področju stanovanjskih cen. Januarja sta Izvršni odbor združenja in njegova strokovna služba pripravila podrobno obrazloženo gradivo in ga vložila na Ustavno sodišče. Ker gre za probleme, ki bistveno vplivajo na gospodarjenje vseh izvajalcev stanovanjske gradnje, vas s pobudo Splošnega združenja podrobneje seznanjamo.

Gre za dve vlogi, ki ju je Splošno združenje poslal Ustavnemu sodišču SR Slovenije. V prvi se zavzema, naj Ustavno sodišče presodi, da je Družbeni dogovor o oblikovanju cen v stanovanjski graditvi skladen z ustavo in zakoni, tudi z Zakonom o sistemu družbene kontrole cen (iz leta 1984), da pa je nezakonit zahtev Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve iz septembra 1984, naj bi v Sloveniji tudi pri tistih stanovanjih, ki so se začela graditi po maju 1984, upoštevali Odlok ZIS o zamrznitvi cen. V drugi vlogi pa Splošno združenje dokazuje nezakonitost Odredbe o načinu oblikovanja cen Kvadratnega metra stanovanjske površine, ki jo je Izvršni svet ljubljanske mestne skupščine sprejel lani.

Dokumentacija, ki jo je pripravila strokovna služba Splošnega združenja, da je utemeljila navedene predloge Ustavnemu sodišču, prepričljivo osvetljuje zmedo, ki vlada pri oblikovanju stanovanjskih cen in je povzročila že tako ostre reakcije v javnosti. Pri tem so bili izvajalci gradnje ožigosani kot tisti, ki skušajo neupravičeno navijati cene, ki izsiljujejo in zato kupcem ne dajejo ključev že zgrajenih stanovanj. Toda pravi vzroki problemov so drugje in izvajalci, ki drsijo v izgube, niso nič manjše žrtve od kupcev, ki plačujejo vse dražja stanovanja.

Poglejmo kaj se je s cenami stanovanj zares dogajalo!

31. marca 1978 so Zveza stanovanjskih skupnosti SRS, Zveza komunalni skupnosti SRS, Gospodar-

ska zbornica SRS, Republiški svet sindikatov, Izvršni svet Skupščine SRS in ljubljanska mestna ter vse slovenske občinske skupščine sklenile Družbeni dogovor o oblikovanju cen v stanovanjski graditvi v SR Sloveniji.

Konec leta 1984 je Zvezna skupščina sprejela Zakon o sistemu družbene kontrole cen, Republiški komitej za zakonodajo SRS pa je januarja 1985 zavzel stališče, da se zaradi novega Zakona o sistemu družbene kontrole cen ne more več uporabljati Družbenega dogovora o oblikovanju cen v stanovanjski graditvi.

Splošnemu združenju gradbeništva ni znano, zakaj je Republiški komitej za zakonodajo zavzel takšno stališče. Morda komitej meni, da družbeni dogovor dopušča preveč besede izvajalcem in premalo uporabnikom. Družbeni dogovor namreč določa, da se cene konkretnih stanovanj opredeljujejo s samoupravnimi sporazumi, kjer so seveda udeleženi izvajalci, na drugi strani pa tudi stanovanjska, komunalna in zemljiško stavbna skupnost, sindikat, pa tudi organizacija potrošnikov, da vseh drugih podpisnikov niti ne omenjamo.

Seveda, piše v vlogi, družbeni dogovor je bil podpisan leta 1978, pa se v nekaterih členih sklicuje na predpise, ki danes ne veljajo več; in sklicuje se na organe, ki jih danes ni več. Toda v svojih temeljnih opredelitvah in ciljih je ta družbeni dogovor povsem v skladu tudi z najnovejšo zakonodajo, vključno z danes ve-

ljavnim Zakonom o sistemu družbene kontrole cen, menijo na Splošnem združenju in prosijo, naj o tem izreče svojo sodbo tudi Ustavno sodišče.

Za Odredbo, ki jo je jeseni 1985 izdal Izvršni svet ljubljanske mestne skupščine, pa Splošno združenje dokazuje, da je v nasprotju z Družbenim dogovorom o oblikovanju cen v stanovanjski gradnji, pa tudi z Ustavama SRS in SFRJ, z Zakonom o sistemu družbene kontrole cen in Zakonom o obligacijskih razmerjih.

V nasprotju z družbenim dogovorom je ta odredba, ker omejuje samoupravne pravice izvajalcev, ki gradijo stanovanja. S tem odredba ozdom, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj ne dopušča enakopravnih pogojev za opravljanje svoje dejavnosti in ustvarjanje dohodka in s tem jim tudi onemogoča svobodno nastopanje na trgu — to pa je kršitev pravic, ki jih določa Ustava.

Tudi Zakon o sistemu družbene kontrole cen povsem jasno določa:

»Delavci v tozdihi samostojno v odnosih medsebojne odvisnosti, povezanosti in odgovornosti z delavci v drugih OZD oziroma drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih oblikujejo cene svojih proizvodov in storitev glede na tržne razmere,« je navedeno v vlogi in pripisano, da odločba ljubljanskega izvršnega sveta graditeljem stanovanj ne dopušča prav nikakršne samostojnosti, pa tudi ne zagotavlja upoštevanja tržnih razmer.

Razen tega Zakon o sistemu družbene kontrole cen izrecno določa, da smejo ozdi s samoupravnim sporazumom oziroma pogodbo trajneje določiti elemente za oblikovanje cen, oziroma oblikovati

cene — to pa je natanko tisto, kar določa Družbeni dogovor o oblikovanju cen pri gradnji stanovanj.

V svoji vlogi Splošno združenje tudi opozarja na Zakon o obligacijskih razmerjih, ki v 5. členu nalaga družbeno pravnim osebam obveznost, da morajo družbena sredstva družbeno in gospodarsko smotrno uporabljati in ohranjati njihovo nezmanjšano vrednost. Poslovanje organizacij, ki so gradila stanovanja, pa kaže, da njihova reproduktivna sposobnost pada in da drsijo v izgubo. Torej ti ozdi zaradi družbenih posegov v določanje stanovanjskih cen niso mogli ohranjati nezmanjšane vrednosti družbenih sredstev, ki jih upravljajo.

In še na eno anomalijo je opozorila strokovna služba Splošnega združenja gradbeništva in industrije gradbenega materiala: kako je mogoče, da so gradbinci danes prisiljeni prodajati nova stanovanja ceneje, kot pa prodajajo občani stara stanovanja? Takšni primeri, do katerih prihaja v Ljubljani, nazorno kažejo, da je z urejanjem cen v stanovanjski gradnji nekaj hudo narobe.

Doslej je bilo prelitega že mnogo črnih, kdo je kriv za vse anomalije, ki se plečejo okrog stanovanjskih cen in kdo tu kroji zakon po svoje. Kot smo že napisali, smo črne ovce največkrat gradbinci. V imenu zakonitosti se graditeljem stanovanj očita marsikaj hudega. Toda kaže, da si, vsaj kar se tiče stanovanjskih cen, pri nas vsak lasti pravico, da zakonitost presoja po svoje. Zato je pomembna odločitev Splošnega združenja gradbeništva, da se je s temi vprašanji obrnilo na Ustavno sodišče SRS.

Lojze Javornik

Aktivnosti pred XI. kongresom ZS Slovenije

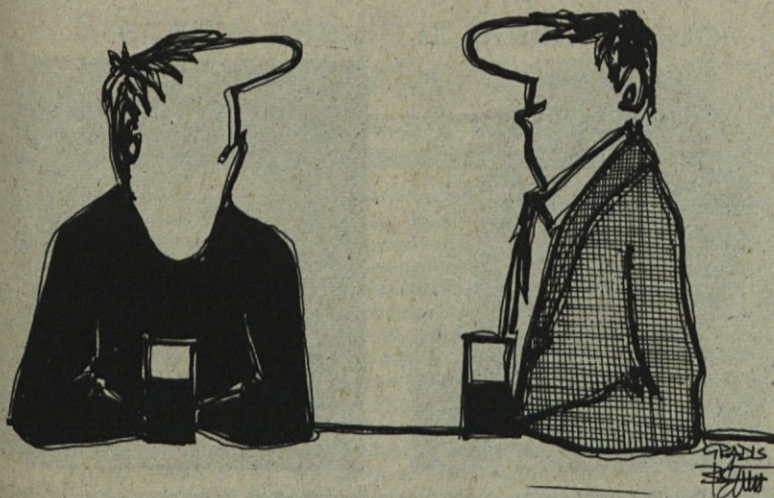
Tematska razprava o dohodkovnih odnosih

V okviru aktivnosti pred XI. kongresom Zveze sindikatov Slovenije je organizirala Konferenca OO ZS Gradisa v sodelovanju z Izvršnim odborom Kluba samoupravljalcev občine Ljubljana Moste-Polje tematsko razpravo na temo: združevanje dela in sredstev — dohodkovni odnosi. Tematske razprave so se poleg predstavnikov Gradisa (predsedniki OO ZS ljubljanskih tozdov in člani poslovodnega odbora), udeležili tudi predstavniki novomeškega Pionirja, ki ima svoje tozde v občini Ljubljana Moste-Polje in Izolirke.

Uvodne misli je podal dr. Stane Uhan izhajajoč iz kritične analize delovanja sistema socialističnega samoupravljanja, ki jih je podkrepil s primeri iz Gradisa.

Razprava pa je pokazala, da znotraj delovnih organizacij, dohodkovni odnosi niso zaživel v večji meri, temveč predvsem v povezovanju z drugimi delovnimi organizacijami in pri nastopu v tujini. Sodelovanje in povezovanje tozdov znotraj delovne organizacije temelji v prvi vrsti na interni realizaciji in bolj poredkoma na skupnem prihodku oziroma dohodku.

C. P.

— Si slišal, da investicijska in stanovanjska gradnja vse bolj upadeta?

— Kaj slišal?!... Čutil sem in še čutil

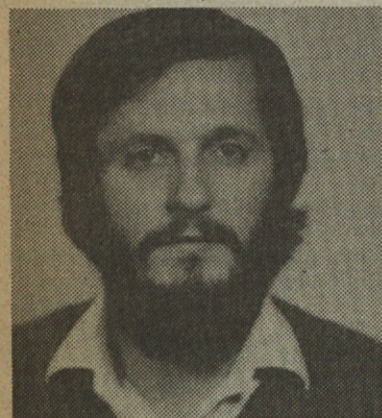
Da bi jih bolje spoznali

Predstavljamo sindikalne predsednike

Po dveletnem mandatnem obdobju so opravile osnovne organizacije Zveze sindikatov Slovenije v naši delovni organizaciji svoje programske volilne seje. Na teh so, med drugim, izvolili predsednike osnovnih organizacij, zveze sindikatov.

Predstavljamo novoimenovane predsednike z namenom, da jih spoznajo sodelavci tudi po tej poti in da v bodoče vedo, pri kom lahko urejajo številne zadeve z obsežnega področja delovanja sindikata.

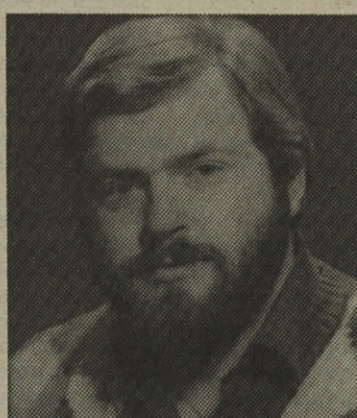
Preostale bomo predstavili v naslednji številki.

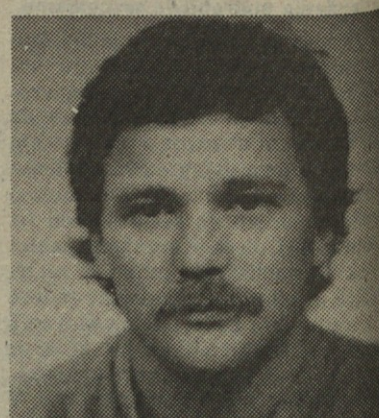
Srečko Friš, Kovinski obrati Maribor, rojen 14. 11. 1950, v Gradisu od 1966. leta, opravlja zelo zahtevna opravila kovinarske stroke

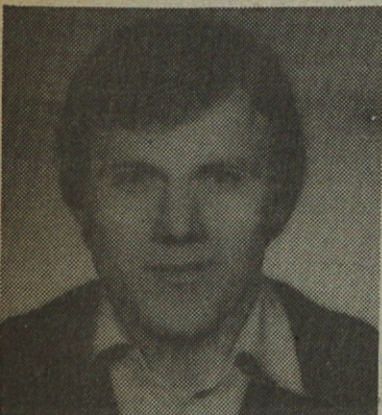
Ana Robič, GE Koper, rojena 17. 7. 1951, v Gradisu je od 1978. leta, opravlja dela in naloge telefonista

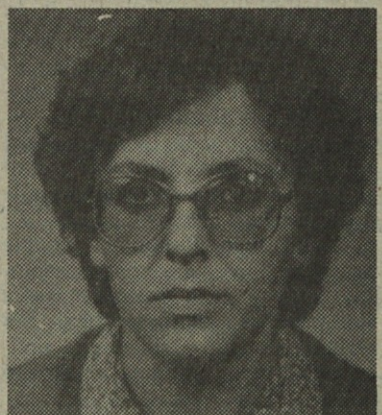
Miran Terčič, SPO Ljubljana, rojen 1. 6. 1953, v Gradisu od 1976. leta, strojni inženir —

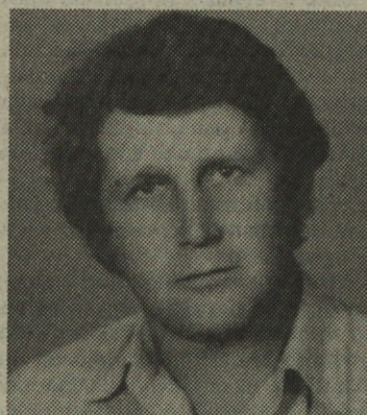
Stane Kovačec, DSSS Ljubljana, rojen 4. 5. 1957, v Gradisu od 1982. leta, upravitelj obrambnih priprav v DO

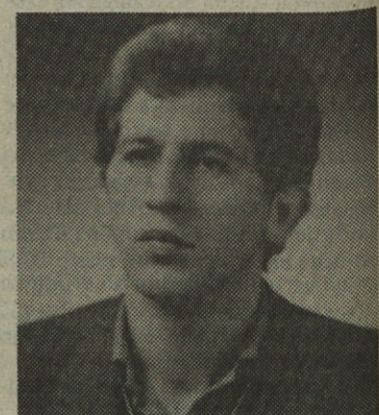
Hazim Čejvanović, GE Maribor, rojen 25. 5. 1958, v Gradisu od 1976. leta, gradbeni tehnik

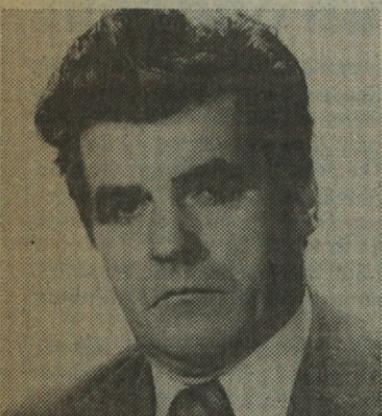
Kristina Nose, Interna banka, rojena 25. 12. 1955, v Gradisu od 1974. leta, ekonomski tehnik

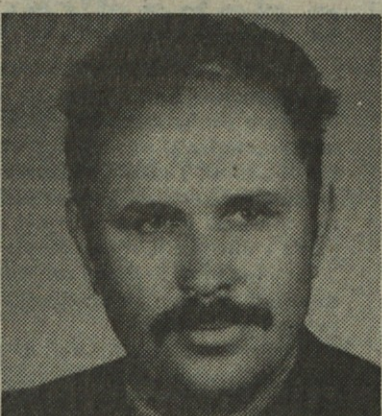
Vlado Forbici, GE Gradnje Ptuj, rojen 31. 8. 1948, v Gradisu od 1974. leta, delovodja

Bego Osmić, GE Ravne na Koroskem, rojen 8. 5. 1958, v Gradisu od 1977. leta, gradbeni tehnik

Cveto Blatnik, OGP Ljubljana, rojen 19. 5. 1932, v Gradisu od 1955. leta, skupinovodja

Martin Golob, GE Nizke gradnje Maribor, rojen 16. 11. 1939, v Gradisu od 1965. leta, gradbeni tehnik

Dušen Berglez, Inženiring, rojen 26. 10. 1949, v Gradisu od 1973. leta, gradbeni tehnik

Igor Kobal, Kovinski obrati Ljubljana, rojen 26. 2. 1952, v Gradisu od 1966. leta, elektromehanik

Mladinski kongres bo 4., 5. in 6. aprila v Krškem

Javna razprava o gradivu za 12. kongres ZSMS

12. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije označuje čas vedno večjega razkoraka med možnostmi in željami, strahom in upanjem, čas ko smo se končno zavedli, da je prišlo do zastoja v družbenem, političnem in gospodarskem razvoju in da smo v globoki krizi.

Kot je znano, bo imela mladinska organizacija svoj 12. kongres 4., 5. in 6. aprila v Krškem. Razprava o osnutku gradiva je bila zaključena sredi tega meseca, o predlogu gradiva pa bo potekla do samega kongresa.

Že u uvodu osnutka gradiva je zapisan cilj, ki si ga je mladina zastavila, glasi pa se: **MANJ, TODA BOLJE DELATI.** Gradivo je razdeljeno v pet poglavij in sicer: 1. za razvoj materialne baze delavskega samoupravljanja, 2. ZSMS in globalni družbeni razvoj, 3. za produktivno in demokratično prerazdelitev narodnega bogastva, 4. delu oblast, šele nato čas in 5. za aktivno in atraktivno vlogo ZSMS.

Omenjamo le nekatere povdarke iz posameznih poglavij gradiva za 12. kongres ZSMS.

1. poglavje — za razvoj materialne baze delavskega samoupravljanja:

— kritičen pretres načrtovanih družbenih procesov kaže na neobvladovanje družbenoekonomskih gibanj,

— naš izvoz, ki je na Zahodu v najnižjih cenovnih razredih, po obsegu sicer raste, finančni rezultati pa padajo. Izvoz zgolj na predpostavki izkoriščanja delovne sile res prinaša devize, ne pa tudi dohodka, obenem pa sili jugoslovansko gospodarstvo v ohranjanje zastarele tehnološke strukture, ki potiska našo družbo v nerazvitost in odvisnost. Tehnološka nerazvitost in nekonkurenčnost na razvitih industrijskih trgih se poskuša ublažiti s povečanim izvozom na kliniško področje,

— marsikateri naš delavec ali delovna organizacija dosega indivi-

dualno produktivnost, ki bi se lahko merila s svetovno, toda prevelik administrativni balast znotraj DO, glomazna družbenopolitična nadstavba in socializiranje visokih materialnih stroškov nizkoproduktivnih delov gospodarstva v končni stopnji razvrednotijo omenjeno visoko fizično produktivnost ne tako majhnih segmentov našega gospodarstva,

— ni bil uresničen koncept, da bi delavci razpolagali z ustvarjenim dohodkom ter se osvobodili izpod tutorstva države,

— zastarela in tehnološko že odpisana oprema slovenskega gospodarstva je danes dosegla stopnjo, ki bistveno omejuje izvozne in konkurenčne možnosti oziroma družbeni razvoj nasploh.

2. poglavje — ZSMS in globalni družbeni razvoj:

— če bomo v Sloveniji večino akumulacije namenili za razširitev kapacitet, ki govtajo ogromne količine energije pri čemer bodo kljub prenovam še vedno tehnološko zastarele, potem ne more biti govora niti o zmanjševanju investicij v energetiko niti o spremembah v družbenoekonomskih odnosih oziroma še manj o zadovoljivi preskrbi z energijo,

— v Sloveniji in Jugoslaviji moramo še enkrat javno, argumentirano ter na osnovi najširše demokratične razprave preveriti naš odnos

do jedrske energije,

— boriti se moramo za to, da se odločilni del akumulacije nameni za tehnološko posodobitev proizvodnje,

— reforma usmerjenega izobraževanja bi morala računati na proces prestrukturiranja gospodarstva in s tem odpirati možnosti za vedno večjo kvaliteto izobraževanja,

— mladina je proti blokiranju razvoja drobnega gospodarstva,

— neizkoriščeni potencial predstavlja tudi delovni čas — njegova izraba, zlasti pa dolžina in razpored, zato mladina podpira skrajševanje delovnega časa. Prvi korak k temu je 40-urni delovni teden.

3. poglavje — za produktivno in demokratično prerazdelitev narodnega bogastva:

— osebni dohodki morajo biti več kot eksistenčni minimum, saj so padli na nivo začetka 60. let,

— zaradi nižanja osebnih dohodkov ima delavski razred pasiven odnos do delovnega procesa,

— omejevanje sredstev za družbene dejavnosti je privedlo do zmanjševanja njihovih programov in izrazitega upadanja kvalitete storitev npr. v zdravstvu, v izobraževanju, pri pokojninskem in invalidskem zavarovanju, v stanovanjski politiki itd.,

— zavzemati se je treba za stimulatивно politiko osebnih dohodkov,

— kriza je večino mlade generacije uvrstila k tistemu delu delavskega razreda, ki je najbolj ogrožen in ima najmanj vpliva na družbene odločitve.

4. poglavje — delu oblast, šele nato čas:

— usklajevanje interesov je zapleteno in poteka počasi,

— delegatom je dostikrat vsiljeno zgolj formalno potrjevanje že vnaprej oblikovanega »splošnega interesa«,

— sprejemanje odločitev v ozkih krogih mimo delegatskega sistema, pomanjkljivosti pri delu delegatskih skupščin — vse to povzroča zmanjševanje interesa delovnih ljudi in občanov za vprašanja dolgoročnih ciljev našega razvoja in za delo v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja,

— razredni boj znotraj temeljne organizacije združenega dela poteka prav na liniji zagotavljanja premoči samoupravnih nad upravljaljskimi tehnokratskimi strukturami, tako se na eni strani ustvarja linija upravljanja preddelavec — šef — direktor, na drugi strani pa samoupravne delavske skupine — delegati — delavski svet,

— delavci so prisiljeni poseči po svojem tradicionalnem orožju, po stavki,

— težave v delu krajevnih skupnosti so se pokazale zaradi preozke

naslonitve na občinske organe in ne na delovne ljudi in občane,

— ZSMS v marsičem še ni kos situaciji,

— boriti se je treba za moč javnega mnenja.

5. poglavje — za aktivno in atraktivno vlogo ZSMS:

— delovanje mladinske organizacije mora biti usmerjeno tako k reševanju temeljnih problemov družbenega razvoja, ekonomskega napredka, kot k udejanjenju neposrednih, specifičnih interesov mladih ljudi,

— nova družbena gibanja (gibanje za mir, žensko gibanje, ekološko gibanje itd.) nosijo v sebi sposobnost mobilizacije in angažiranja mlade generacije. Znotraj mladinske organizacije je treba tem gibanjem priznati poseben pomen, predvsem v iskanju osebne in kolektivne identitete mladih, zaradi njihovega avtonomnega in antihierarhičnega delovanja

— za ZSMS je pomembno spoznanje, da se ne more več sklicevati na zbledelo tezo o nezainteresiranosti in pomanjkanju prostora za družbenopolitično delovanje mladih temveč je nujno postaviti aktivne in atraktivne vloge mladinske organizacije v mladinskem mikrokozmosu.

C. P.

Prijeli smo med pošto

Zahvala pionirskega odreda iz Bučkovec

Gradis ima že več kot 20 let pokroviteljstvo nad pionirskim odredom »Franc Belšak« na osnovni šoli v Bučkovec. Večkrat letno obdarimo učence te osnovne šole, še posebej pa ob novem letu. Tako je bilo tudi lani. Za darila so se učenci zahvalili in v pismu napisali: »Prišel je dedek Mraz in z njim tudi veliko lepih želja za leto 1986. Dedek Mraz iz Gradisa pa je bil še posebej dobrodošel, saj nam je prinesel bogato darilo, ki ga bomo namenili za nakup tiskalnika za računalnik. Poln koš igrač so dobili tudi otroci iz vrtca v Bučkovec.

Upamo, da se vam bomo lahko oddolžili za vašo pozornost. Istočasno Gradisu želimo mnogo delovnih uspehov in vas lepo pozdravljamo.« Učenci pionirskega odreda iz Bučkovec

Gradis bo organizator prihodnje leto

Srečanje mladih iz bivših vojnogradbenih podjetij Jugoslavije bo letos maja v Splitu

Koordinacijski svet mladih iz bivših vojnogradbenih podjetij (BVGP) Jugoslavije se je sestel 22. februarja v Sarajevu. Seje so se udeležili mladinci iz desetih gradbenih delovnih organizacij, katerih nastanek je zgodovinsko povezan z inženirskimi brigadami NOV oziroma poznejšimi vojnogradbenimi podjetji. Te delovne organizacije so: Centroprojekt, Napred in Ratko Mitrović iz Beograda, Vranica in Unioninvest iz Sarajeva, Ivan Lučić-Lavčević iz Splita, Primorje iz Reke, Tempo in Monter iz Zagreba in Gradis.

Opravili so obračun lanskoletnega dela in pripravili plan aktivnosti za letošnje leto. Osrednja točka programa je srečanje mladih iz bivših vojnogradbenih podjetij, letos že 17. po vrsti, ki bo v Splitu tako kot vsa leta v maju, mesecu mladosti. Pomerili se bodo v nekaterih športnih panogah, v kvizu znanja in pripravili tematsko konferenco o položaju mladih danes.

Srečanja mladih BVGP Jugoslavije so manifestacije bratstva in enotnosti, prijateljstva in tovarštva mladih, ki nadaljujejo revolucionarne trdicije svojih predhodnikov.

Tudi mladinci Gradisa, njih okrog 20, se bo udeležilo srečanja mladih BVGP v Splitu. Prednost bodo imeli najpripravljenejši člani mladinskih organizacij iz naših temeljnih organizacij. Prihodnje leto pa bo Gradis gostitelj srečanja mladih iz bivših vojnogradbenih podjetij Jugoslavije.

C. P.

Gradbeništvo je ena najtežjih dejavnosti

Kdaj gradbincem beneficirana delovna doba?

Po težavnosti in zahtevnosti dela je gradbeništvo ena težjih, če že ne najtežjih dejavnosti. Kljub uveljavljanju sodobnejših tehnologij in strojnega dela, je še vedno veliko težkega, napomega fizičnega dela, predvsem na odprtem, vsem vremenskim vplivom izpostavljenem prostoru. Tako delo, ki terja večje fizične napore ob težkih delovnih pogojih kot v drugih dejavnostih, se odraža v večjem odstotku obolelih, v visokem številu invalidskih delavcev ter v predčasem upokojevanju gradbenih delavcev zaradi bolezni, kakor tudi v veliki fluktuaciji z zdravju škodljivih delovnih mest. Po drugi strani pa je delo delavca v gradbeništvu vedno pretežno teresno delo, ki zahteva od delavcev ločeno življenje od družin in doma, z vsemi zdravju neugodnimi posledicami.

Že dalj časa Splošno združenje gradbeništva in IGM Slovenije vse bolj izpostavlja problemsko vprašanje beneficiranja delovne dobe na nekaterih posebno težkih in za zdravje škodljivih delovnih mest v gradbeništvu.

V želji, da bi čimbolj točno seznanili delavce Gradisa o aktivnostih v zvezi z beneficirano dobo v gradbeništvu ter, da okoli tega ne bi bilo kakršnihkoli nejasnosti in dvomov, objavljamo nekoliko širšo informacijo o dosedanem reševanju te problematike.

Komisija za socialna vprašanja delavcev pri ROS gradbenih delavcev je razpravljala o osnutku novega družbenega dogovora za uveljavljanje beneficirane delovne dobe, ki je bil objavljen pred dvema letoma in obravnava varstvo delavcev pri delu na težkih in zdravju škodljivih delih, na katerih delavci po določenih letih starosti ne morejo več uspešno opravljati svoje poklicne dejavnosti.

Čeprav beneficirana doba naj ne bi bila edina rešitev, ki niti ni majhno breme na dohodek OZD, se ne more mimo dejstva, da gre za tako obremenilna dela, da ta občutno zmanjšujejo psihofizične sposobnosti delavcev. Med taka dela nedvomno spadajo tudi dela na težkih transportnih sredstvih v gradbeništvu in mehanizaciji za zemeljska dela, stolpnih žerjavih, zidarska, tesarska in železokrivska dela.

Po predlogu Komisije za socialno standard in varstvo pri ROS gradbenih delavcih Slovenije in Zveznem odboru sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije, ki je bil izoblikovan v letih 1977—1981, pride v poštev za beneficiranje 23 delovnih mest

(od prvotno predvidenih 51) in to: devet skupin del, ki se nanašajo na delo, oz. pod zemljo in sicer: betoner, torketer, postavljalec armature, delovodja, ključavničar, električar, geometer, tehnik — inženir in ostali delavci, ki delajo v tunelu ali pod zemljo, vozniki težke gradbene mehanizacije, žerjavisti, delavci v kamnolomu, stavbni kleparji na montaži na višini in v globini, plekarji na višini in globini, delavci v opekarnah, delavci pri delu z azbestom in v cementarnah, delavci v proizvodnji asfaltne mase in pri asfaltiranju, vozniki kamionov od 7 do 15 ton, postavljalci jeklenih odrov nad 3 metre višine, delavci na montaži in demontaži stolpnih žerjavov, delavci za vibracijskimi stroji, vozniki cistern za cement in antikoroziisti (peskanje, metalizacija).

Odbor gradbene operative je predlagal, da se pri uveljavljanju beneficirane zavarovalne delovne dobe dodatno upoštevajo zaradi težkih in zdravju škodljivih del še naslednji delavci: zidarji, tesarji, železokrivci, betonerci in NK gradbeni delavci.

Za vsa navedena delovna mesta je bil pri skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja SR Slovenije uveden postopek za priznanje beneficirane delovne dobe, ki pa je odbor opozorila, da je akcijo treba izpeljati organizirano, z vso strokovno dokumentacijo, ki mora biti priložena zahtevi za določitev delovnih mest za katera bi veljala beneficirana delovna doba in, ki mora biti izdelana po enotni metodologiji objavljeni v Uradnem listu SFRJ št. 6/1976. Elaborat o upravičenosti beneficirane delovne dobe za zgoraj omenjena delovna mesta mora biti

izdelan pri neki od institucij kot je n.pr. Zavod za varstvo pri delu v Ljubljani, Inštitut za medicino dela v Mariboru, so pa še tudi druge.

Izdelava elaboratov je zahtevno in drago delo, če ni na razpolago potrebnih podatkov, ki jih je v tem primeru treba šele zbrati in zasledovati.

Po podatkih SPIZ-a je od vseh delovnih mest v Sloveniji le 4 odstotke takih, katerim se šteje beneficirana delovna doba, medtem ko jih je v Jugoslaviji kar 20 odstotkov.

Po evidenci Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije je v Sloveniji beneficiranih vsega skupaj 121 delovnih mest, medtem ko v Jugoslaviji uživa beneficijo okoli 700.000 delavcev najrazličnejših poklicev. To nedvomno kaže na mnogo strožje kriterije pri nas, kot v drugih republikah.

Zakaj je tako težko uveljaviti beneficiranje delovne dobe v Sloveniji, smo dobili odgovor na SPIZ-u Slovenije. Razlog temu je izključno v stališču našega SPIZ-a, da delavci naj ne bi nikakor odhajali v pokoj kot invalidi. V tem cilju so Izvršni svet skupščine SR Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Republiški svet zveze sindikatov Slovenije in SPIZ Slovenije sklenili družbeni dogovor o ukrepih in aktivnostih pri uveljavljanju beneficirane delovne dobe. Pri tem dogovoru je priznanje beneficirane delovne dobe izjemni in skrajni varstveni ukrep v primerih, ko je ugotovljeno, da z vsemi varnostnimi ukrepi in normativi ni mogoče v celoti odpraviti ali zmanjšati težkih in zdravju škodljivih delovnih razmer in delovnega okolja.

Glede na dosedanjo prakso in izkušnje SPIZ-a je zahtevek gradbeništva ocenjen kot preobsežen in je malo verjetno, da bi se ga dalo v celoti realizirati. S strani SPIZ-a je bil ROS gradbeništva opozorjen, da bo potrebna ponovna prevera ter omejitev izključno na res najbolj ogrožena delovna mesta, pri katerih z varstvenimi ukrepi ni mogoče odpraviti zdravju škodljivih delovnih razmer.

Pogoj za uveljavljanje beneficiranja je tudi, da delavec dela 8 ur na dan na takem, zdravju škodljivem delu. SPIZ meni, da je uveljavljanje beneficirane delovne dobe glede na stroške priprave elaborata tudi velik finančni rizik za DO, kasneje pa tudi veliko finančno breme posebno, če bi to hoteli uveljavljati za nazaj. To so n.pr. uspeli dimnikarji, zataknilo pa se je v tem, da tega sedaj ne zmorejo finančno in so rešitev našli v delnem odlogu plačila.

Uveljavitev beneficirane dobe pa za DO še ne pomeni nikakršne obveznosti. Obveze nastopijo šele po pristopu k sporazumu, ki bo urejal

področje beneficirane delovne dobe v gradbeništvu.

Izvršni odbor Splošnega združenja gradbeništva in IGM je na predlog Komisije za gradbeno mehanizacijo in Odbora za gradbeno operativno že odobril enotno akcijo za uveljavitev beneficiranja zavarovalne dobe ter tudi potrdil okvirni program dela splošnega združenja, ki je potreben za uresničitev beneficirane delovne dobe za gradbene delavce in to:

— animiranje vseh delovnih organizacij gradbene operative, montažno-instalacijske in zaključne dejavnosti ter industrije gradbenega materiala, da prijavijo delovna mesta, ki po njihovi oceni, upoštevajoč zgoraj navedene smernice pridejo v poštev za beneficiranje, kakor tudi število delavcev po posameznih delovnih mestih,

— pridobitev odobrenj delavskih svetov delovnih organizacij, ki bodo prisotpile k družbenem dogovoru za uveljavljanje beneficirane delovne dobe,

— vir zagotovitve sredstev za izdelavo potrebne strokovne dokumentacije ter sofinanciranje spremljajočih raziskovanj in medicinskih analiz glede na predpisano metodologijo,

— opredelitev do tekočega ali retroaktivnega uveljavljanja beneficirane zavarovalne dobe.

Anketa, katere nosilec je Splošno združenje gradbeništva in industrije gradbenega materiala v sodelovanju z Republiškim odborom sindikata gradbenih delavcev Slovenije, bo izvedena v naslednjih dneh.

F. R., C. P.

Novost v gradbeništvu

Italijansko-jugoslovanski buldožer TG-300

Največja proizvajalca gradbenih strojev v Evropi Fiat-Alis in 14. oktober iz Kruševca sta se odločila, da bosta s skupnimi močmi izdelala buldožer TG-300, s čemer se bo kruševska tovarna enakopravno vključila v vrh evropske strojegradnje.

Predsednik italijanske družbe Giovanni Germano poudarja, da sta podjetji samo skupaj sposobni uspešno konkurirati ameriški in japonski tehnologiji. Pogodba o sodelovanju med 14. oktobrom in italijansko Fiat-Alis torej ni le sporazum v proizvodnji nekega stroja. Prve buldožerje TG-300 lahko iz kruševske tovarne pričakujemo že letos.

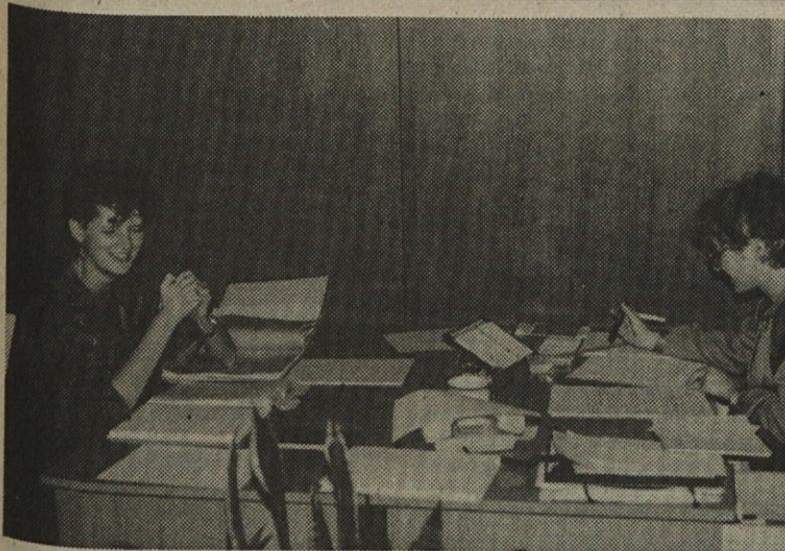
F. Š.

Gradbeniki moramo delati v težkih in dostikrat zdravju škodljivih delovnih pogojih. Na sliki: železokrivec polaga armaturo v času ko je zunaj snežilo in je bila temperatura pod ničlo

Nove moči

Zaposlili smo še dve socialni delavki

Vsakodnevne potrebe in vse težji položaj v katerega zapadejo določeni naši delavci ter novosti in zahteve s področja socialnega in zdravstvenega varstva, ki se prenašajo na delovne organizacije, so nas pripeljale do spoznanja, da dva socialna delavca ne moreta biti kos vsem nalogam in postopkom s področja socialnega varstva, saj se je obseg dela v zadnjih letih tako povečal, da bi dva socialna delavca komaj zadoščala za tozd velikosti GE Maribor ali Gradbena operativa Ljubljana.

Zato je bilo nujno ta oddetek v Kadrovsko-socialni službi okrepiti z novimi delavci. Odločitev je padla, da sprejmemo dve socialni delavki. Tako je septembra začela delati Marija Tovornik, mesec dni pozneje pa Tatjana Salec. Ker sta še brez prakse, bosta obe morali opraviti tudi pripravnišтво in na koncu pripravniški izpit. Pod stalnim nadzorom mentorja Rajka Ješovnika sta Marija in Tatjana že začele pomagati reševati socialne probleme naših delavcev.

C. P.

Pozno, a vendar spodbudno

V Inženiringu je ustanovljena mladinska organizacija

Dne 3. 12. 1985 se je v tozdu Inženiring na ustanovni seji konstituirala mladinska organizacija. V svoje vrste je zajela vse mladince do 27. leta starosti, povabili pa smo tudi nekaj starejših članov kolektiva, ki bodo s svojimi izkušnjami pripomogli k njenemu delu.

Na 2. redni seji si je mladina uredila svoje delovanje; v pripravi pa je tudi program aktivnosti z oceno stroškov delovanja.

Povezali smo se tudi z občinsko konferenco ZSMS Ljubljana Moste-Polje, od katere smo prejeli smernice za nadaljnje delovanje, ponudili pa so tudi pomoč in obljubili, da se bodo udeležili tudi ene izmed naslednjih rednih sej.

Sodelovali smo tudi na seji občinske konference ZSMS Ljubljana Moste-Polje, ki je bila 30. 1. 1986 v skupščinski dvorani. Med drugim je bilo podano tudi poročilo o delovanju mladih v naši občini v preteklem letu.

Ekonomski položaj mladih je vse težji in v glavnem ni odvisen od njihovega dela. Ker so prezaposleni s

svojimi problemi, upada njihovo družbenopolitično angažiranje. In kar je zelo nevarno — izgubljajo perspektivo. V zadnjem času se pojavlja vedno več idejnih zablod, mladi bežijo tudi v razne iluzorne oblike zabave. Tudi v združenem delu bi morali zamenjati zastarele metode dela družbenopolitičnih organizacij. Mladinske organizacije bi morale biti tu pobudnik nekaterih sporazumov in dogovorov.

Na primer v kadrovske politiki, o usposabljanju pripravnikov, strokovnem usposabljanju delavcev in podobno.

OO ZSMS Inženiring si je zadala nalogo, da bo k delu resno pristopila, kajti edino po tej poti bo naše delo uspešno in vzor našim naslednikom.

Tomaž Žibert

Bolniški stalež v Gradisu

V zadnjih treh letih je padlo število bolezenskih izostankov

Izostanke delavcev zaradi bolezni spremljamo v Gradisu od leta 1982. Kljub občasnim pripombam s strani tozdv, o razhajanju njihovih interno izračunanih odstotkov bolezenskih izostankov od odstotkov, ki jih izračunamo v Kadrovsko-socialni službi Gradisa, so ti podatki dokaj natančen prikaz gibanja boleznin v Gradisu.

V spodnji tabeli prikazujemo gibanje odstotka bolniških izostankov v zadnjih štirih letih:

TOZD	1982 %	1983 %	1984 %	1985 %
GE Celje	8,57	8,93	7,95	6,20
Gradnje Ptuj	6,33	8,41	6,64	7,75
GE Jesenice	6,38	6,42	5,11	4,50
GE Koper	6,47	6,17	6,47	7,20
(GE Ljubljana)	6,20	5,11	5,46	—
(GE Lj.-okolica)	5,78	4,00	4,43	—
(Železokrivnica)	6,06	2,96	3,38	—
GE Maribor	6,55	8,44	8,16	8,57
NG Maribor	4,91	7,03	6,92	4,54
GE Ravne	5,41	5,86	6,93	6,67
GO Ljubljana	—	—	—	4,08
KO Ljubljana	5,33	5,23	5,15	4,96
KO Maribor	7,55	10,38	9,11	8,38
LIO Š. Loka	5,79	5,68	5,47	5,92
OGP Ljubljana	6,26	5,83	5,20	6,16
SPO Ljubljana	5,66	5,65	4,76	3,94
PB Ljubljana	3,94	7,03	5,76	5,01
PB Maribor	3,30	2,93	1,98	3,39
DSSS	3,82	3,13	3,81	3,86
Inženiring	—	5,14	4,28	2,85
DS UDD	8,62	6,03	8,49	7,66
DS IB	6,96	6,53	6,82	4,91
Gradis skupaj	6,19	6,60	6,24	5,77

Iz tabele je razvidno, da v zadnjih treh letih v Gradisu kot celoti odstotek bolniškega staleža pada in znaša za lansko leto 5,77 odstotka. Pod tem odstotkom so Jesenice, NG Maribor, GO Ljubljana, KO Ljubljana, SPO, oba biroja, DSSS, Inženiring in Interna banka. V povprečju imajo tozdi ljubljanskega območja nižje odstotke bolezenskih izostankov, verjetno med drugim tudi zato, ker imamo v Ljubljani lastno obratno ambulanto in organizirano socialno službo.

Največ bolezenskih izostankov že vsa leta izkazujejo v GE Maribor in KO Maibor. Tako je bilo tudi lani. Vse to kaže, da bi tudi v Mariboru, pa če jim dodamo še Ptuj, nujno rabili organizirano socialno-zdravstveno službo.

V dvanajstih tozdih posebej evidentirajo tudi izostanke zaradi porodniških dopustov. Ta odstotek se — razen pri KO Ljubljana — giblje pod enim odstotkom. Skupen odstotek porodniških izostankov je bil lansko leto v Gradisu 0,51 odstotka glede na vse ure.

Marko Filač

Pred kratkim zgrajena športna igrišča, sedaj čajna kuhinja

Da v tozdu GE Koper posvečajo veliko skrb družbenem standardu delavcev kažeta naslednja dva primera. Na pobudi IO OO ZS so bila pred časom zgrajena športna igrišča, ki so poleg samskega doma in na katerih se rekreira precejšnje število delavcev.

Novejši primer je bila otvoritev čajne kuhinje v delavskem samskem domu. Kuhinja predstavlja novo kvaliteto v prehrani delavcev doma, saj se v čajni kuhinji pripravlja zajtrk, zvečer pa se deli večerja, ki jo pripeljejo iz restavracije Luke Koper.

A. Bojanič

25. zimske športne igre Gradisa

GO Ljubljana je prebila šestletno tradicijo Ravčanov

Športniki Gradisa smo se tudi letos polnoštevilno udeležili 25. jubilejnih zimskih športnih iger, ki so bile v soboto 15. februarja na smučiških Arehah. Organizacije letošnjih iger se je polotila osnovna organizacija zveze sindikatov tozda GE Gradnje Ptuj pod vodstvom predsednika organizacijskega odbora Mirana Ivanuša in pod pokroviteljstvom direktorja tozda Julija Gjuraseka.

V meglenem vremenu je moči pomerilo nekaj manj kot 600 veleslalomistov in tekačev na smučeh. Zaradi preobilice snega, ki je zapadel teden dni pred igrami, je bila tekaška proga mehka, na veleslalomski progi pa so se med vratici hitro naredile ogromne luknje tako, da so morali tehnični izvajalci iger, Smučarska šola Pohorje — SK Branik, za vsako kategorijo nekoliko premakniti progo. Megla je smučarje tako ovirala, da se ni videlo od enih vrat do drugih. Zato je bilo tudi precej izpadov in diskvalifikacij.

Zaključek je bil v restavraciji TGA v Kidričevem, kjer so, pred podelitvijo kolajin in pokalov v obliki smučke, nastopili člani folklorne skupine iz Markovca s štirimi pleši in na koncu še trije kurenti.

Preden zapišemo rezultate, je treba pohvaliti organizatorje letošnjih iger, saj je med vsemi tekmovalci prevladovalo mnenje, da so bile ravno letošnje igre ene izmed najboljših organiziranih v nekaj zadnjih letih.

VELESALOM

Ženske do 26 let — posamezno: 1. Bernarda Lap — PB Ljubljana, 2. Marta Marn — KO Lj., 3. Majda Pogačnik — KO Lj., 4. Metka Hrnčič — GE Celje, 5. Karmen Tršek — PB Lj.; ekipno: 1. PB Lj., 2. KO Lj., 3. GE Celje

Ženske od 26 do 34 let — posamezno: 1. Janja Stanonik — LIO, 2. Zlata Hribar — GOL, 3. Nuša Plešec — Inženiring, 4. Jadranka Bodner — GE Ravne, 5. Nada Simončič — GOL; ekipno: 1. GOL, 2. Inženiring, 3. GE Ravne

Ženske od 34 do 42 let — posamezno: 1. Vesna Gregorič — Inženiring, 2. Alenka Rojnik — GE Celje, 3. Zinka Turnšek — GE Celje, 4. Breda Torkar — PB Lj., 5. Antonija Marinčič — SPO; ekipno: 1. GE Celje, 2. Inženiring, 3. SPO

Ženske nad 41 let — posamezno: 1. Joži Kocjančič — DSSS, 2. Ani Štupar — DSSS, 3. Ida Markun — PB Lj., 4. Milica Mirč — GOL, 5. Marjeta Dekleva — SPO; ekipno: 1. DSSS, 2. PB Lj., 3. GOL

Moški do 26 let — posamezno: 1. Franc Šumnik — GE Ravne, 2. Niko Režič — GE Celje, 3. Darko Trobec — Inženiring, 4. Janez Šubelj — GOL, 5. Srečo Vidic — GE Jesenice; ekipno: 1. SPO, 2. GE Celje, 3. GOL

Moški od 26 do 34 let — 1. Lojze Polajnar — DSSS, 2. Miran Kert — GE Ravne, 3. Miran Sluga — GE Jesenice, 4. Janez Mačič — GE Ravne, 5. Zdenko Konečnik — GE Ravne; ekipno: 1. GE Ravne, 2. GOL, 3. SPO

Moški od 34 do 42 let — posamezno: 1. Marjan Zupan — GE Jesenice, 2. Avgust Skrinjar — GE Ravne, 3. Peter Kristanič — PB Mb., 4. Brane Štrekelj — GOL, 5. Zmago Bračun — GOL; ekipno: 1. GOL, 2. GE Jesenice, 3. GE Ravne

Moški od 42 do 50 let — posamezno: 1. Jože Zupan — GE Jesenice, 2. Jože Vrhovec — GOL, 3. Peter Rubin — GE Maribor, 4. Janez Tišler — DSSS, 5. Vinko Zobec — Inženiring; ekipno: 1. DSSS, 2. GOL, 3. Inženiring

Moški nad 50 let — posamezno: 1. Anton Oman — LIO, 2. Ivan Grabner — GE Ravne, 3. Ivo Krstinc — NG Maribor, 4. Danilo Bevc — NG Maribor, 5. Osvin Novak — PB Lj.; ekipno: 1. NG Maribor, 2. LIO, 3. GE Ravne

SMUČARSKI TEKI

Ženske do 26 let — posamezno: 1. Sonja Albert — LIO, 2. Judita Jezeršek — LIO, 3. Slavica Vodušek — GE Gradnje Ptuj, 4. Majda Lovša — SPO, 5. Anica Havle — GE Ravne; ekipno: 1. LIO, 2. GE Gradnje Ptuj, 3. SPO

Ženske od 26 do 34 let — posamezno: 1. Janja Stanonik — LIO, 2. Jolanda Kafura — GE Maribor, 3. Zlata Hribar — GOL, 4. Dragica Lovro — GE Ravne, 5. Valerija Rižnik — GE Ravne; ekipno: 1. GE Ravne, 2. GOL, 3. GE Maribor

Ženske od 34 do 42 let — posamezno: 1. Krista Štinjek — GE Ravne, 2. Marta Pečnik — GE Ravne, 3. Marija Vošnik — KO Lj., 4. Alenka Rojnik — GE Celje, 5. Hedvika Laufer — GE Maribor; ekipno: 1. GE Ravne, 2. KO Mb., 3. GE Celje

Ženske nad 42 let — posamezno: 1. Jerica Cermelj — DSSS, 2. Angela Gaberc — KO Mb., 3. Ani Štupar — DSSS, 4. Majda Horvat — PB Mb., 5. Slavka Stanonik — LIO; ekipno: 1. DSSS, 2. KO Mb., 3. PB Mb.

Moški do 26 let — posamezno: 1. Zoran Zavolšek — GE Ravne, 2. Alojz Moser — SPO, 3. Peter Klemenšek — SPO, 4. Roman Očišnik — GE Gradnje Ptuj, 5. Vili Klančar — KO Lj.; ekipno: 1. SPO, 2. GE Gradnje Ptuj, 3. GE Maribor

Moški od 26 do 34 let — posamezno: 1. Marko Jug — GOL, 2. Ljubo Sečerko — KO Mb., 3. Janko Podčedenšek — GE Celje, 4. Lojze Polajnar — DSSS, 5. Jurij Štancar — LIO; ekipno: 1. GE Gradnje Ptuj, 2. GOL, 3. LIO

Moški od 34 do 42 let — posamezno: 1. Branko Vranič — KO Mb., 2. Andrej Horjak — GE Ravne, 3. Zvone Lešnik — GE Ravne, 4. Alojz Kepić — GOL, 5. Jurij Pahernik — KO Mb.; ekipno: 1. GE Ravne, 2. KO Mb., 3. GE Gradnje Ptuj

Moški od 42 do 50 let — posamezno: 1. Janez Majcen — GE Gradnje Ptuj, 2. Pavle Stanonik — LIO, 3. Janko Mravlja — LIO, 4. Jože Potočnik — LIO, 5. Tone Zaletelj — DSSS; ekipno: 1. LIO, 2. GE Gradnje Ptuj, 3. GE Maribor

Moški nad 50 let — posamezno: 1. Ciril Oblak — LIO, 2. Ludvik Lihtenger — GE Ravne, 3. Franc Valant — GE Jesenice, 4. Slavko Stanonik — LIO, 5. Martin Primožič — LIO; ekipno: 1. LIO, 2. GE Ravne, 3. GE Jesenice

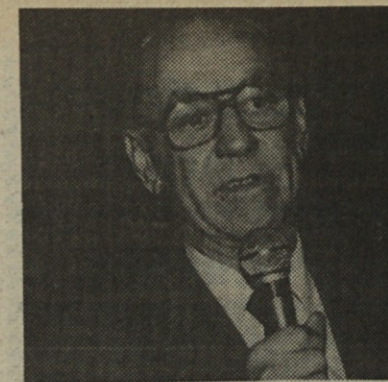
Ekipni vrstni red veleslalom moški in ženske: 1. GOL, 2. GE Ravne, 3. GE Celje, 4. DSSS, 5. SPO, 6. Inženiring, 7. LIO, 8. GE Maribor, 9. PB Maribor, 10. GE Jesenice, 11. KO Maribor, 12. NG Maribor, 13. GE Gradnje Ptuj, 14. PB Ljubljana, 15. KO Ljubljana, 16. OGP, 17. GE Koper, 18. Interna banka

Ekipni vrstni red teki moški in ženske: 1. LIO, 2. GE Gradnje Ptuj, 3. GE Ravne, 4. GOL, 5. KO Maribor, 6. GE Maribor, 7. DSSS, 8. GE Celje, 9. SPO, 10. Inženiring, 11. NG Maribor, 12. GE Jesenice, 13. PB Maribor, 14. PB Ljubljana, 15. KO Ljubljana, 16. GE Koper, 17. OGP, 18. Interna banka

Končni vrstni red 25. zimskih iger

1. GO Ljubljana	527
2. GE Ravne	553
3. DSSS Ljubljana	715
4. LIO Škofja Loka	731
5. GE Celje	733
6. SPO Ljubljana	835
7. GE Gradnja Ptuj	836
8. GE Maribor	848
9. KO Maribor	865
10. Inženiring Lj.	871
11. GE Jesenice	961
12. PB Maribor	967
13. GE NG Maribor	980
14. PB Ljubljana	1084
15. KO Ljubljana	1099
16. OGP Ljubljana	1203
17. GE Koper	1261
18. Interna banka Lj.	1283

Cveto Pavlin

Direktor tozda GE Gradnje Ptuj, Julij Gjurasek, je pozdravil vse nastopajoče na zaključku, v restavraciji TGA v Kidričevem

Branko Vranič iz Kovinskih obratov Maribor je trenutno najboljši gradisov tekač. Zmagal je v skupini od 34 do 42 let

Za šalo in dobro vzdušje že nekaj let skrbi Ivo Praprotnik iz GO Ljubljana. Tako je na Arehu v cilj prismočal že s tremi kolajnami okrog vratu. Mnogi so se spraševali, kje nek jih je dobil?

Na zaključku je nastopila tudi skupina »kopljašev« iz folklornega društva Markovci ter na koncu tudi kurenti. Bilo je to presenečenje za vse

Kolajne je podeljeval predsednik sindikata na Ptuj Vlado Forbici. Prejema jo za drugo mesto Avgust Skrinjar iz Raven (edini direktor, ki si je priboril kolajno), v ozadju pa je Peter Kristanič iz mariborskega biroja, tretjevrščeni v isti kategoriji, veleslalom moških od 34 do 42 let

Gosta megla je močno ovirala tekmovalce na areški progi Cojarica, saj se je komaj videlo od enih vrat do drugih

Člani ekipe KO Ljubljana. Lado Lesjak, ki je zasedel 24. mesto veleslaloma moških od 34 do 42 let se je veselo fotografiral z drugouvrščeno Marto Marn in tretjevrščeno Majdo Pogačnik, obe v kategoriji veleslaloma deklet do 26 let

Janja Stanonik iz Škofje Loke je edina zmagovalka v obeh disciplinah — tekih in veleslalomu žensk od 26 do 34 let

Po uspešno končanem veleslalomu je bilo treba čimprej pogledati na semafor ter ugotoviti uvrstitev in doseženi čas

Alojz Kepić iz Gradbene operative Ljubljana je bil četrti v tekih, kategorija moških od 34 do 42 let

Zoran Zavolšek iz GE Ravne je v teku zmagal v kategoriji moških do 26 let, kar pomeni, da nas bo zastopal na republiških ŠIG Slovenije v Kranjski gori 22. in 23. tega meseca

Seja Odbora za investicije

Sprejeta so navodila in poslovnik odbora

Gradis je v dosedanem in zlasti v zadnjem obdobju dosegel relativno visoko stopnjo razvoja industrializacije, predvsem z izgradnjo in modernizacijo proizvodnih objektov ter mehanoopremljenostjo. Omenjena visoka stopnja je pa relativna zaradi dveh nasprotij:

— za nadaljnji razvoj so nujne investicije v osnovna sredstva v smislu izboljšav industrializacije proizvodnje in izgradnja njenih objektov ali z drugimi besedami — investicije v razširjeno reprodukcijo na osnovi utemeljenih investicijskih programov. Opuščanje te strategije pomeni samo stagniranje nadaljnjega razvoja,

— današnja gospodarska kriza, ki najbolj vpliva na gradbeništvo pa zavira obračanje omenjenih vložnih sredstev v razvoj in s tem tudi nadaljnja vlaganja sredstev v razširjeno reprodukcijo.

Ti dve nasprotji pa, kljub temu, ne smeta zavirati razvoja, temveč vsem, ki vplivajo na odločitve o investiranju v razširjeno reprodukcijo ter vsem, ki sodelujejo pri njenem poteku, nalagajo toliko večjo odgovornost.

Ta odgovornost, zakon o razširjeni reprodukciji in novi zakon o graditvi objektov pa je narekovala izdelavo Poslovnika o delu Odbora za investicije ter Navodil o evidentiranju in spremljanju investicij v GIP Gradisu, kljub temu, da so osnovne pristojnosti odbora opredeljene že v statutu delovne organizacije ter v samoupravnem sporazumu v združitvi v Gradis.

Poslovnik odbora ter zlasti navodila o evidentiranju investicij so toliko pomembnejša, ker se je sam odbor zaradi večjih odgovornosti bistveno strokovno tudi pojačal z investicijsko skupino.

Odbor za investicije je na svoji januarski seji vzel na znanje tudi informacijo o nakupu zemljišča za tozdr Gradbeno operativna Ljubljana in tozdr SPO v industrijski coni VP-245-I v Škofljici pri Ljubljani, kjer bodo postavili svojo bazo in proizvodno servisno dejavnost na osnovi naslednjih argumentov:

1. z realizacijo investicije kamnoloma Predole, katere nosilec je tozdr Gradbeno operativna Ljubljana, mora biti vzporedno realizirana tudi investicija centralne betonarne Gradisa za ljubljanski bazen.

2. SPO si je z odselitvijo Kovinskih obratov sicer zagotovil površine za preventivne in servisne delavnice, vendar pa ima celoten strojni park gradbeno mehanizacijo deponirano na začasnih najemniških površinah. Ta argument, ter tesna povezava s proizvodnimi storitvami mineralnih agregatov in betonov iz predvidene baze v Škofljici, so narekovala skupen nastop obeh tozdov pri nakupu 40.000 kvadratnih metrov zemljišča.

Realizacija te investicije je načrtovana do konca srednjeročnega obdobja 1986—1990.

Odbor je ponovno potrdil nujnost realizacije investicije industrijskih tirov Gradisa na območju tozda OGP in potrdil ključ financiranja manjkajočih sredstev iz samoupravnega sporazuma, ki ga je izdelal tozdr Inženiring.

Podan je bil tudi pregled združevanja sredstev za gospodarske investicije po gospodarskem načrtu za leto 1985 ter sprejet predlog plana investicij za leto 1986 za tozdr SPO, Inženiring in Delovno skupnost skupne službe.

Glede skupnih temeljev za pripravo srednjeročnih planov 1986—90 so bili člani odbora mnenja, da je izdelano gradivo pomanjkljivo ter ga je treba izdelati v skladu s poslovnikom in navodili o evidentiranju in spremljanju investicij v Gradisu.

Božidar Kramar

Tozdr GE Ravne v letošnjem letu

Vse je več majhnih gradbišč in gradišč izven regije

Že od vsega začetka dela naša temeljna organizacija GE Ravne v pretežni meri v dravski dolini in izjemoma, v težkih kriznih časih, tudi izven tega območja. Tako je tudi letos, saj Ravenčani imajo gradbišča na Jesenicah in na otoku Krku, na Koroškem pa v glavnem prevladujejo manjša in razdrobljena gradbišča. Vse to seveda povečuje stroške poslovanja in zmanjšuje dohodek. Kljub temu bo planirani celotni prihodek večji, kot je bilo zapisano v planskih aktih za lansko leto.

Zaključni račun še ni v celoti narujen, vendar ocene kažejo, da bo celotni prihodek znašal 1,7 milijarde dinarjev, dohodek 480 milijonov dinarjev, za sklade pa bo ostalo 70 milijonov dinarjev. Na Ravnah ugotavljajo, da jih v zadnjih letih zmeraj bolj bremenijo družbena in gradisova režiija, kar se predvsem pozna na osebnih dohodkih in skladih.

V tozdu je zaposlenih nekaj več kot 400 delavcev, planiranih pa je bilo 425. Plan kadrov je težko doseči, ker se mladi ne odločajo za zaposlovanje v gradbeništvo, predvsem zaradi težkih pogojev dela in nizkih osebnih dohodkov, po drugi strani pa v zadnjem letu beležijo precej visoko migracijo svojih delavcev v druge panoge, kjer so osebni dohodki precej večji in pogoji dela dosti boljši.

Kot smo že uvodoma zapisali, se obseg dela na Koroškem stalno manjša, konkurenca je precejšnja, večjih objektov pa ni. Gre v glavnem za manjše objekte, ki zahtevajo večje število delovodij, sektorskih vodij, skladiščnikov in ostale gradbiščne režiije ter večje stroške prevozov, prehrane in nastanitve, kar pa seveda povečuje stroške poslovanja.

Delo so poiskali izven regije. Delajo v železarni na Jesenicah in na otoku Krku, že vrsto let pa v celjski Cinkarni in v Tovarni avtomobilov Maribor.

V regiji imajo gradbišča v železarni Ravne, v rudniku Mežica, v tovarni usnja Slovenj Gradec, gradijo bloke v Črni, osnovno šolo v Podgori pri Slovenj Gradcu, sanirajo most na Ravnah in gradijo nekaj manjših

mostičkov na cesti Sentvid — Šoštanj, popravljajo strehe in okna v stanovanjski soseski na Javorniku itd. Skratka, kot sami povedo, vse tisto, kar včasih niso delali.

Trenutno imajo v tujini le devet delavcev in sicer v ZR Nemčiji.

In kako bo v letošnjem letu? Večina omenjenih objektov se bo nadaljevala tudi letos, tako da imajo na Ravnah večino del že zagotovljenih. Celotni prihodek so planirali v višini 2,7 milijarde dinarjev, dohodek pa v višini 740 milijonov dinarjev. To jim bo omogočilo, da v osebnih dohodkih ne bodo preveč zaostajali za osebnimi dohodki v regiji, s čimer bi ustavili migracijo svojih delavcev v druge panoge.

Za srednjeročno obdobje so planirali 2,5-odstotno rast. Večjih naložb ne bodo imeli. Niso planirali povečanja zaposlenih, temveč spremembo in dvig kvalifikacijske strukture, saj jim že sedaj primanjkuje kvalificiranih in visoko kvalificiranih delavcev, kot tudi strokovnjakov z višjo in visoko izobrazbo, saj bodo le z večjim znanjem kos nalogam, ki jih čakajo v prihodnje.

Računajo, da bo prav v gradbeništvo kadrovski problem v prihodnje najbolj izrazit, saj delavci uhajajo v industrijo, šole pa ne dajejo pričakovane, saj smo si s prehodom na usmerjeno izobraževanje naredili slabo uslugo. Zato bo kadrovska služba imela v prihodnje veliko odgovornega dela.

Poleg že omenjenih težav v pridobivanju dohodka, je dodatni problem tudi v tem, omenjajo na Ravnah, da jih, tako kot ostale tozde v Gradisu, močno obremenjuje pokrivanje izgub posameznim tozdom (letos obem Kovinskim obratom, pred leti Kopru, tudi položaj v tujini in v SPO ni rožnat), ki bodo v prihodnje, smatrajo na Ravnah, le morali sami poskrbeti za boljše poslovanje, za stabilizacijsko obnašanje, smotrnejšo organizacijo dela in prestrukturiranje proizvodnje in ne samo čakati na solidarnost ostalih tozdov, saj na tak način slabimo tudi tiste, ki dobro in uspešno poslujejo.

Za konec pa še to — Ravenčane moti, da se iz leta v leto zmanjšuje odstotek čistega dohodka, o katerem delavci lahko odločajo, kar pomeni, da je odločanja o delitvi dohodka vse manj.

L. R., C. P.

S seje odbora za informacije GIP Gradis

Višji honorarji za dopisnike Gradisovega vestnika

Člani Odbora za informacije so se sestali na seji 10. februarja. Obravnavali so vsebinsko zasnovo Gradisovega vestnika za letošnje leto in potrdili nove vrednosti honorarjev za dopisnike Gradisovega vestnika. Honorarji so v povprečju višji za nekaj več kot 60 odstotkov. Oglejmo si jih.

Objavljena vrstica vesti ali poročila na 11 cicero (to je normalna širina našega stolpca) je 5 do 6 dinarjev, reportaže in intervjuji 6 do 8 dinarjev ter uvodniki, komentarji in kritike 8 do 10 dinarjev. Članki, ki jih pripravljajo strokovne službe se vrednotejijo s 30

do 50 odstotkov zgornjega honorarja. Fotografijo obračunamo po 500 dinarjev, karikature, ki obravnavajo gradisovo tematiko 900 dinarjev, ostale 500 dinarjev.

Višje so tudi nagrade za reševalce križanke. Prva nagrada sedaj prinese srečnemu dobitniku 700 dinarjev, druga 600, tretja 500, četrta 400 in peta nagrada 300 dinarjev.

Dogovorjeno je tudi bilo, da bomo honorarje med letom dvigovali, za isti odstotek, kot se bo dvigala akontacijska vrednost točke.

C. P.

Največ zanimanja na Zagrebškem velesejmu zbuja prav gotovo gradisova montažna hiša — GMH

Sodelovali bomo na sejmih v Bolgariji, ČSSR in SZ

Prva predstavitev bo v Zagrebu

Udeležba Gradisa na letošnjih sejmskih prireditvah bo nekoliko manjša kot v lanskem letu, ko smo praznovali 40-letnico, vseeno pa se bo naš znak pojavil na vseh pomembnih domačih gradbenih prireditvah in nekajkrat tudi na tujem.

Prva od tovrstnih prireditev bo v Zagrebu od 21. do 27. aprila, tradicionalni Zagrebški velesejem. Sledi mu spomladanski Beograjski, ki bo od 12. do 17. maja. Vsakoletna udeležba na Rast Yu na Reki, kjer že nekaj let dosegamo zavirljive uspehe, bo od 29. maja do 6. junija. Največja domača sejmska prireditev pa bo v Zagrebu od 14. do 21. septembra. Ob tem bomo tudi na stalni razstavi v Jugoslovanskem gradbenem centru zamenjali panoje z novimi.

Od ostalih manjših prireditev pa se bomo verjetno udeležili še le-

snega sejma, razstave inovacije za stabilizacijo, nautika in še katerega, pač v odvisnosti od interesov tozdogov za posamezno dejavnost.

Od prireditev v tujini bomo sodelovali na Mednarodnem strojnem sejmu v Plovdivu (Bolgarija), na sejmu strojogradnje v Brnu (ČSSR) ter dveh specializiranih razstavah v Sovjetski zvezi.

O podrobnostih naše predstavitve na omenjenih prireditvah, kaj bomo vse predstavili, pa več v prihodnjih številkah.

Matija Krnc

Več kot sto slušateljev — uporabnikov strojev

V KO Maribor uspešen seminar

V zimskih mesecih, ko je za gradbenike dela nekoliko manj, se tudi kovinarji oddahenjo. Seveda pa je tudi ta čas potrebno izkoristiti, zato mariborski Kovinski obrati že vrsto let organizirajo seminar za uporabnike njihovih strojev in naprav. Da so tovrstni seminarji potrebni in koristni, govori podatek, da se jih vsako leto udeleži več slušateljev. Letos jih je bilo več kot 100.

Predavanja, popestrjena z dia projekcijami, imajo osnovni namen, da bi uporabnikom olajšali delo pri vzdrževanju asfaltnih baz, finišejev in drugih proizvodov ter jih istočasno seznanila tudi o sami tehnologiji. Predavatelji so v večini domači strokovnjaki, nekaj pa je tudi iz drugih DO, tistih pač, ki so kooperanti pri dobavi delov za posamezne proizvode.

Seveda pa tovrsten seminar ni pomemben le za uporabnike gradisovih proizvodov, temveč tudi za sam tozdog, saj v razgovorih s posameznimi upravljalci strojev zvedo tudi marsikaj koristnega, kar lahko upoštevajo pri snovanju, projektiranju in izdelavi novih strojev.

Za samo poživitev seminarja pa je bil vsem udeležencem prikazan tudi film Gradisovih 40 let.

Matija Krnc

Koordinirana akcija je dala rezultate

TOZD GE Koper kadruje domačine

Vrsto zadnjih let v Sloveniji ugotavljamo, da se vse manj, v nekaterih regijah pa skoraj nič, mladih ne odloča za učenje gradbenih poklicev. Podobno je bilo tudi v Kopru, dokler se niso za usklajeno akcijo dogovorili predstavniki tozda GE Koper, Izobraževalnega centra Gradisa in kopskega Zavoda za zaposlovanje, vsi z istim ciljem — v Kopru med domačini pridobiti skupino učencev za poklic gradbenika, ki bi se po končanem šolanju zaposlil v gradisovem tozdu GE Koper.

Skupini učencev iz Kopra in njihovim staršem je bil predstavljen Gradisa, način izobraževanja in kadrovanja, štipendijska politika, šolska in delovna praksa, bilo pa je podanih tudi več drugih informacij o tozdu. Na koncu pogovora je bil prikazan tudi film o Gradisu.

Po tako široki in celoviti predstavitvi Gradisa in gradbeniških poklicev so se učenci odločili postati štipendisti Gradisa in se izučiti za te sarje.

A. Bojanič

— Torej odklanjate delo, niste še vsega naredili... A veste, da ste zreli za disciplinsko?

— Ja, tovariš direktor... Sem pa delegat tam in tam, član tu in tu, predstavnik tu in tam...

Do zaupanja s kvaliteto in spoštovanjem rokov

Ravenčani že osmo leto delajo v TAM-u Maribor

Več kot 30 delavcev tozda GE Ravne na Koroškem že osmo leto uspešno gradi objekte za Tovarno avtomobilov Maribor. Poleg investicijske gradnje skrbijo tudi za redna vzdrževalna dela in adaptacije že zgrajenih objektov. Trenutno gradijo enega večjih objektov za TAN — livarno alulitina.

Temelji objekta se, kljub zimskemu času in obilnejšem sneženju, ki nas je zajelo sredi februarja, uspešno zaključujejo. Nekaj zastoja je le pri montaži jeklenega skeleta, vendar upajo, da to ne bo vplivalo na rok gradnje.

Investitor je s potekom del zadovoljen, tako da se v TAM-u za tozda GE Ravne odpirajo dodatne perspektive za pridobivanje novih del. Tako so že začeli graditi hišice v počitniškem kompleksu, ki ga TAM ima na otoku Krku. Hišice morajo biti nared že za letošnjo poletno sezono. Zato bodo Ravenčani tudi tam morali zavihati rokave.

Da so dosegli tako zaupanje investitorja, so se Ravenčani morali iskazati v marsičem, predvsem pa s kvalitetnim in v zastavljenem roku opravljenem delu. Zato je vsa leta skupina, ki v TAM-u dela, sestavljena iz dobrih kvalificiranih kadrov, enako strokovno je tudi vodstvo gradbišča, kar je poglavitni faktor uspeha.

Tako kot sta zadovoljna investitor in izvajalec, pa niso zadovoljni delavci, ki delajo na tem gradbišču. Ne

moti jih toliko težko delo in bivanje v barakah, ampak jih vedno bolj skrbi njihov standard in socialna varnost.

Enotni so si v tem, da je osebni dohodek oz. prejemek že sestavljen iz skoraj polovice dodatkov (terenški dodatek, ločitveni dodatek, znižane dnevnice itd.) in je relativno visok napram izredno nizkem osnovnem osebnem dohodku, ki ga dobijo v času dopustov, boleznin in kar je še hujša tragedija: za izračun pokojnine se šteje le osnovni osebni dohodek, vsi dodatki pa se ne štejejo, kar pomeni, da je ob upokojitvi večina teh delavcev na robu socialne varnosti. Glede tega je gradbeni delavec precej prikrajšan v primerjavi z delavci v drugih panogah gospodarstva in prav zato se nam dogaja, da dobri kadri še vedno odhajajo iz gradbeništva drugam.

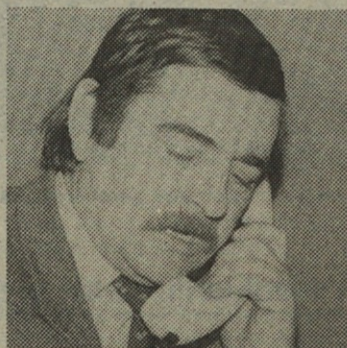
Zato je naloga in dolžnost vseh vodstvenih in družbenopolitičnih delavcev Gradisa, pravočasno rešiti ta problem in področje nagrajevanja ustrezneje oblikovati, tako da bi zadostili tudi zahtevam proizvodnih delavcev.

Ludvik Rudolf

Po telefonu

Halo, je tam nabava?

Čeprav smo šele sredi zime, pa dejavnosti v gradbeništvo ne pojenjajo. V mariborski enoti ta čas ne mirujejo na gradbiščih kljub obilici snega. Kako pa je s porabo oziroma nabavo gradbenega materiala? Poklicali smo vodjo nabave v tozdu Antona Goloba.

Tone Golob

»Čeprav poraba materiala v tem času ni dosti manjša kot v sezoni, moram priznat, da pri nabavi ni nekih problemov. Materiala je v tem času dovolj in pričam sem, da vsaj v prvem če-

trletju ni pričakovati nekih motenj pri nabavi. Seveda pa je vsaka nova pošiljka opremljena z novo ceno. Na tem področju pa vlada na jugoslovanskem tržišču velik nered.

Zaloge nas sicer bremenijo, toda podražitve so takšne, da lahko pri pametni in preudarni nabavi privarčujemo velike vsote denarja. Tu ne gre za nekaj tisočakov, ampak za veliko večje vsote. Predvsem je v tem času pomembna povezava med vodstvom posameznih gradbišč in obratov, ki so največji porabniki materialov.

Dobro je sodelovanje z nabavno službo na ravni delovne organizacije, predvsem ko gre za večje količine cementa, železa in podobnih materialov.

No, trenutno res iščemo vodonepropustne betonske cevi za gradbišče Bohova, toda to je samo zaradi tega, ker je pri nas samo en proizvajalec teh cevi. Treba pa se bo končno le navaditi hitreje obračati zaloge materialov.«

Franjo Štromajer

Zanimivo bo tudi za gradbenike

V kratkem prve domače elektrarne na veter

Vse kaže, da bomo tudi v Jugoslaviji začeli izkoriščati vetrove in njihovo moč spreminjati v električno energijo. Na to se pripravljajo v tovarni jadralnih in motornih letal Jastrebov v Vršču, kjer naj bi izdelali, v sodelovanju s strojno fakulteto v Beogradu, prvo domače vetrno kolo za pridobivanje električne energije.

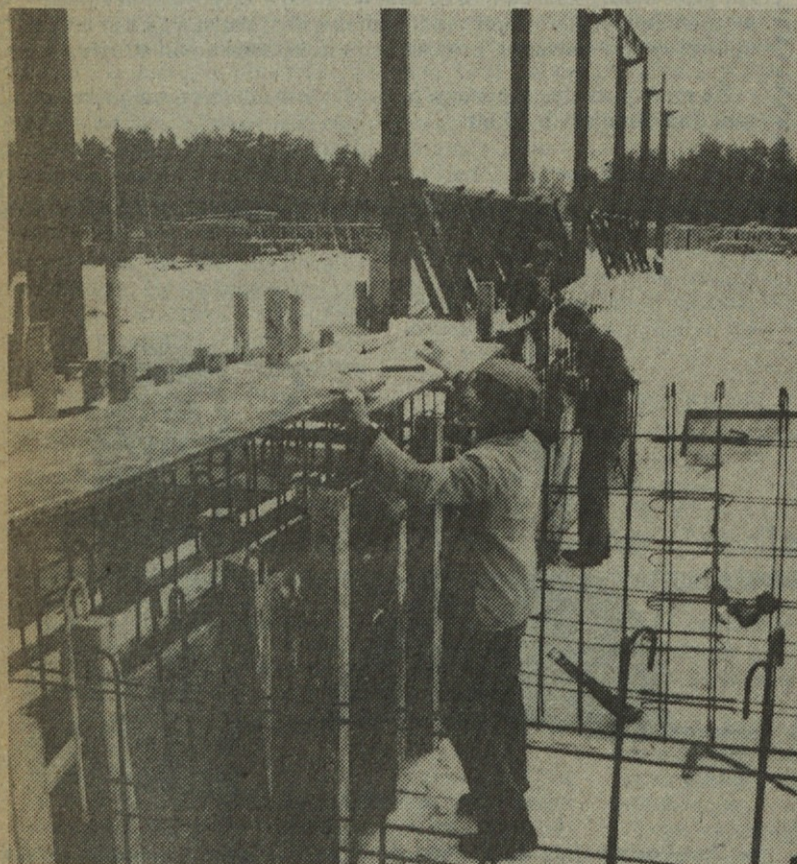
Prototip naj bi imel optimalno moč 70 do 100 kilovatov. Predvidevajo, da bodo to sodobno elektrarno na veter zgradili v letu dni. Gre za program gradnje domačih elektrogeneratorjev na veter. Lopate prvega domačega vetrnega kolesa bodo dolge 16 do 18 metrov, moč vetra pa bodo pretvarjale v električno energijo. Pogoj za to je veter več kot 100 dni na leto s hitrostjo vsaj 20 kilometrov na uro oziroma 5 metrov na sekundo. Take vremenske razmere imajo na primer v

Vojvodini, ki je za tovrstna vetrna kolesa idealno območje, potem pa še v Podonavju, v dolini Morave in Vardarja, v južnem Banatu ter ob jadranski obali.

V tujini so z izkoriščanjem vetra že precej daleč. V ZDA imajo že približno 1500 megavatov različnih energetskih naprav na veter, kar je na primer precej več od moči HE Đerdap. Tako so postali generatorji na veter neizogiben dodatni vir energije.

Od celotne sončne energije, kar je doseže Zemljo, se je v kinetično energijo vetra spremeni komaj dva odstotka, ki pa sta še vedno precej večja od vse energije, kar je danes pridobivamo na Zemlji. Moč vseh vetrov na Zemlji pa bi zadostovala za pogon vseh strojev na našem planetu.

C. P.

Kljub zimi se delo na gradbišču TAM ni ustavilo. Rok je treba spoštovati in zato tesarji, kljub snegu, opažajo temeljne vezi

Po malici se je v baraki pri topli peči prav prijetno pogreti in posušiti

Razpisujeta natečaj za 8. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije

I. Likovna in fotografska dela

1. V okviru 8. kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije bomo organizirali razstavo likovnih in fotografskih del.
2. Pogoji natečaja so naslednji:
  - dela naj bodo izvirna in nova, torej tista, ki še niso bila predstavljena na prejšnjih kulturnih srečanjih,
  - vsak udeleženec lahko sodeluje z največ 3 deli,
  - vsebina likovnih del je svobodna, izberete pa lahko katerokoli slikarsko, kiparsko ali grafično tehniko,
  - pri fotografijah (črno-belih in barvnih) naj bo upoštevana osnovna tematika: gradbeništvo in gradbeni delavec,
  - slike naj ne bodo večje od enega metra,
  - grafike in fotografije naj nimajo paspartujev in naj ne bodo kaširane,
  - fotografije naj bodo formata 30 x 40cm ali izvedene iz tega formata,
  - na hrbtni strani vsakega dela naj bo na vidnem mestu označeno: ime in priimek avtorja, naslov delovne organizacije, naslov dela, tehnika, leto izdelave.
3. Izmed poslanih likovnih in fotografskih prispevkov bo najkvalitetnejša dela izbrala tričlanska komisija, ki jo bo imenoval organizator.
4. Organizator si pridržuje pravico razstavljati likovna dela s kulturnega srečanja še v kakšnem drugem kraju SRS, vendar se mora o tem dogovoriti z vsakim avtorjem posebej.
5. Organizator bo obvestil vse avtorje o tem, kje in kdaj lahko po končani razstavi prevzamejo svoja dela.

II. Natečaj za tapiserije

1. V okviru 8. kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije bomo organizirali tudi razstavo tapiserij.
2. Pogoji natečaja so naslednji:
  - dela morajo biti izvirna in nova (torej tista, ki še niso bila predstavljena na predhodnih kulturnih srečanjih),
  - vsak udeleženec lahko sodeluje z največ dvema tapiserijama, ki naj bosta manjši od metra in pol,
  - vsebina in tehnika tapiserij sta svobodni.
3. Izmed poslanih tapiserij bo najkvalitetnejše izbrala tričlanska komisija, ki jo bo imenoval organizator.

III. Natečaj za literarna dela

1. Na natečaj za literarna dela se lahko prijavijo:
  - avtorji proze ali poezije,
  - dramske skupine z recitalom ali krajšim gledališkim delom.
2. Pogoji natečaja so naslednji:
  - avtorji literarnih del lahko pošljejo tekste v kateremkoli jeziku jugoslovanskih narodov in narodnosti,
  - dela za natečaj morajo poslati v treh tipkanih izvodih,
  - sodelujejo lahko največ s tremi pesmimi ali dvema črticama oz. krajšima novelama ali potopisom ali daljšim proznim delom oz. odlomkom iz njega,
  - vsak avtor naj sporoči, ali bo svoje delo predstavil sam, ali pa želi, da ga predstavi recitator (v nasprotjem primeru njegovo delo ne bo predstavljeno),
3. Vsa literarna dela bo pregledala strokovna komisija, ki jo bo imenoval organizator, pregledala pa bo tudi način predstavitve na literarnem večeru.
4. Avtorji literarnih del in dramske skupine naj v prijavi navedejo ob programu še biografske podatke in podatke o dosedanjem umetniškem delovanju.

IV. Natečaj za pevce, instrumentaliste in folklorne skupine

a) Vokalno področje

1. Prijavijo se lahko:
  - najmanj kvartet (moški ali ženski),
  - moški, ženski ali mešani pevski zbor
2. Pogoji natečaja so naslednji:
  - vsaka pevska skupina naj v svojem programu prijavi vsaj pet pesmi, od katerih naj označi tri, s katerimi bi želela nastopiti na kulturnem srečanju,
  - organizator si pridržuje pravico do končne izbire programa, da ne bi nastopilo več zborov z istim programom,
  - prijava naj vsebuje ob programu in avtorjih skladb še biografijo pevske skupine in podatke o umetniškem vodji,

— organizator bo o eventualni skupni pesmi in o dokončnem izboru programa obvestil vse prijavitelje do 15. 4. 1986.

b) Instrumentalno področje

1. Prijavijo se lahko:
  - pihalne godbe,
  - instrumentalni ansambli — izvajalci klasične ali narodno-zabavne glasbe
2. Pogoji natečaja:
  - vsaka skupina lahko prijavi pet kompozicij (naslov dela in ime avtorja oz. aranžerja) in označite tiste tri, ki bi jih želeli izvajati na kulturnem srečanju,
  - organizator si pridržuje pravico do končne izbire programa, da ne bi več skupin nastopilo z istim programom,
  - prijava naj vsebuje ob programu še biografijo ansambla in podatke o umetniškem vodji.

c) Folklorno področje

1. Folklorne skupine naj prijavi program dveh narodnih plesov, ki jih želijo predstaviti na kulturnem srečanju.
2. Prijava naj vsebuje biografijo folklorne skupine, podatke o umetniškem vodji in minimalne tehnične pogoje za izvedbo plesa (garderobe, površino odra, itd.).

Prijave za vse v natečaju našete zvrsti kulturne dejavnosti pošljite na naslov:

Organizacijski odbor 8. kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije
SCT, Titova 38
61000 LJUBLJANA

ROK PRIJAV: 1. 3. 1986

DOSTAVA MATERIALA: 14. 3. 1986

Prijavi se lahko skupina ali vsak posameznik sam, vendar mora prijavnico potrditi odgovorna oseba v OO sindikatu DO, kjer je zaposlen oz. vzgojno izobraževalna organizacija.

Prijave oz. dostavljeni material po navedenem roku žal ne bomo mogli sprejeti, zato navedeni rok strogo upoštevajte!

Obvestila o sklepih žirij bodo udeležencem poslana najkasneje do 15. 4. 1986.

Organizator se obvezuje, da bo izdal katalog z objavo vseh sodelujočih na 8. kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije.

Za vsa pojasnila lahko pokličete po telefonu (061) 311-444 tov. Brane Borštnik, ali (061) 314-466 Marina Maršič.

Prijave bo v Gradisu zbiral Milenko Nikič. Pokličete ga lahko po telefonu (061) 441-422.

Abrahami!

Prišel je pote Abraham,
te popeljal v svoj hram.
Ne skrbi, če je mimo pol stoletja,
pri nas si deležen večnega poletja!

Računalnik nam je tudi za ta mesec izpisal imena in priimke dvanajstih naših delavcev, ki februarja bodo ali pa so že praznovali 50. rojstni dan. To so:

- Blaž Čupić — GE Celje
- Mehmed Kadirić — Gradbena operativa Ljubljana
- Štefan Kralj — GE Maribor
- Branko Murkovič — GE Maribor
- Adžija Bajramoski — GE Jesenice
- Trivo Jazić — Gradbena operativa Ljubljana
- Smajil Kendić — Obrat gradbenih polizdelkov Ljubljana
- Marija Fajfar — GE Jesenice
- Nuriya Agić — Gradbena operativa Ljubljana
- Franjo Kos — GE Jesenice
- Jožica Topolnik — GE Nizke gradnje Maribor
- Zaim Polić — GE Nizke gradnje Maribor

Vsem 50-letnikom iskreno čestitamo!

C. P.

Ob smučini...

Nekaj drobnih šal iz naših 25. zimskih športnih iger

— Že smo se navadili, da ima Jeršanov Nejc na vsakih zimskih igrah nov smučarski ali pa vsaj posmučarski komplet. Tudi letos nas je presenetil z novo bundo, na kateri se je bleščala »puma« znak svetovno znanega izdelovalca športne konfekcije. Z ozirom na to, da odhaja v kratkem na drugo delovno dolžnost, se sindikalisti boji, da bo Nejc zamenjal plamenice v sindikalnem grbu s PUMO...

— Na naših igrah smo že vajeni stav, ki jih posamezniki sklepajo med sabo. Pri tem prednjači Izidorjev Krunic iz Maribora, ki tako baje psihično še pred tekmo »uniči« nasprotnika. Njegov večni tekmeč na tekaški progi, mariborsko-koroški Ljubljčan, Tonček Zaletel, je tokrat dobil stavo, »Janževca« pa sta verjetno spila kar skupaj, saj je bil Tonček hitrejši samo za 1 (beri eno) sekundo...

— Folklorna skupina iz Markovcev je presenetila celo organizatorja letošnjih zimskih športnih iger Gradnje Ptuj. Še pred razglasitvijo uradnih (o neuradnih se je šušljalo že prej) so v dvoranu pričvonkljali trije, tudi za te kraje, kar veliki kurenti. Vsi so bili prijetno presenečeni, le organizator si je verjetno želel, da bi bila boljša kombinacija — en kurent ter dva diplomirana inženirja...

— Važno je sodelovanje in ne zmaga, si je mislil tudi predsednik DS Gradisa Črtomir Božič in se z mavcem na nogi podal le na zaključek v Kidričevo. Tam si je zaželel pesem »Zora je svanula...«. Muzikantje so mu to željo seveda rade volje ustregli, čeprav niso vedeli, da je Črto zaposlen v mariborski Gradbeni enoti...

— Še ena pesem iz repertoarja ansambla Zrelo klasje, ki je zabaval gradisovce, je vzdignila obilo prahu. Pesem »Dečko ajde oladi...« je bila baje kriva, da na zaključek športnih iger ni prišel Karl Schwarzbartl...

— Ko so videli predsednika DS Gradisa z berglami in mavcem na nogi, so nekateri zlobno menili, da sedaj samoupravljanje pri nas šepa. Potolažil jih je sam predsednik, ki meni, da tako trdno, »na treh nogah«, še nikoli ni stal...

— Nekdo je zlonamerno med tekmovalce vnesel novico, da bo organizator letnih iger tozda Koper. Če na obali nimajo teh možnosti, pa naj organizirajo vsaj svečan zaključek... so pritrjevali oni »pravi športniki«...

— Zaključna svečanost je bila taka, kakršno si je vsak udeležencev le želel. Prijazni Ptujčani so na enostaven način pričarali pravo domače vzdušje, ki se je zavleklo krepko čez polnoč. Poskrbljeno je bilo pravzaprav za vse. Hvala organizatorjem. Hvale vredna je bila tudi ideja o obliki lesenih pokalov. Lesena krivina smučke z znakom Gradisa ter napisom Ptuj 86, je razveselila marsikoga. Razveselila je tudi nas, ker smo menili, da se bo z izdelavo teh izdelkov izkopal iz velikih težav tudi njihovo mizarstvo. Pa smo bili kar razočarani, ko smo izvedeli, da jih niso izdelali v njihovem mizarstvu, ampak jih je izdelal nek privatnik, ki baje nima nobenih težav. Čudno, kajne?...

Zbral in zabeležil
Franjo Štromajer

Zdrav duh v zdravem telesu

Razcvet teka na smučeh v Kovinskih obratih Maribor

Zimski šport je doživel v Kovinskih obratih Maribor pravo renesanso. Športniki tega tozda so bili in so še znani predvsem po dobrih rezultatih v streljanju, sedaj pa so bolj aktivni tudi v zimskih športih. V pripravah na zimске športne igre Gradisa je sodelovalo kar 50 delavcev tozda Kovinski obrati Maribor. Vodstvo tozda kaže precej razumevanja za takšno aktivnost zavedajoč se, da družabnost in športno udejstvovanje članov tozda prispeva svoj delež k produktivnosti in pripadnosti delovni organizaciji.

Med zimskimi športi je najbolj prodorna tekaška sekcija, ki šteje 20 aktivnih članov. Želja tekačev pa je, da bi se ta vrst zimskega belega športa čimbolj razvila in da bi postala množično zastopana med člani kolektiva.

V svojih vrstah imajo nekaj dobrih tekačev, ki občasno nastopajo na priložnostnih tekmovanjih. Tako so se v pripravah na zimске igre Gradisa na smučiščih Osankarice, udeležili 8. tradicionalnega teka v spomin na legendarni pohorski bataljon.

V skupini žensk nad 35 let starosti so imeli prvo in drugo uvrščeno. Zmagovalka Elica Gaberc je pretekla 7 kilometrov v času 33,15 minute, drugouvrščena Marija Vošnik je na isti progi dosegla čas 33,48 minute.

Tudi prog za moške je bila dolga 7 kilometrov.

Solidne rezultate so dosegli v skupini nad 35 let starosti. Marjan Ga-

berc je bil s časom 28,00 minut šesti, Miro Kramberger s časom 30,10 minute sedmi in Jurij Pahernik s časom 30,12 osmi.

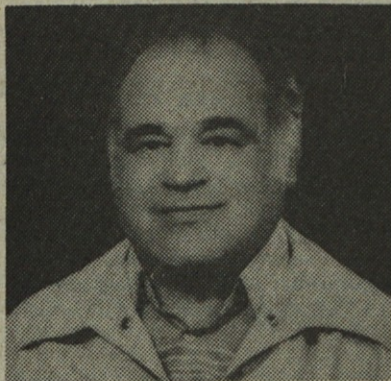
Najboljši tekač na smučeh v Kovinskih obratih Maribor, Branko Vranič, je na isti progi tekmoval v skupini teritorialcev in dosegel v zelo močni konkurenci (vojska, vojaški oficirji, milica, rezervisti, teritorialne obrambe) in v pogojih tekmovanja, ki so predvideni za teritorialno obrambo (vojaška tekaška oprema in obleka) odlično šesto mesto s časom 28,20.

Z doseženim so v Kovinskih obratih Maribor prav gotovo zadovoljni in zato upajo, da bodo ravno ti rezultati javljivi tudi za ostale delavce, za katere želijo, da se jim pridružijo. V ta namen in z željo, da bi jim se priklučili tudi tekači iz drugih tozdo pripravljajo odprto tekaško prvenstvo tozda z geslom — zdrav duh v zdravem telesu.

A. Hraščanec

V spomin

Stane Mrak

V četrtek 12. 12. 1985 zjutraj ob prihodu na delo smo nemo zrl v črno zastavo, ki nam je naznanjala smrt enega od članov našega kolektiva. Nikakor nismo mogli razumeti, da je ponoči preminil naš sodelavec Stane Mrak s katerim smo še včeraj delali.

Stane se je zaposlil v našem kolektivu že kot šestnajstletnik leta 1949. Želel se je izučiti za mizarja in je kot učenec Gradisa obiskoval tedanjo obrtno šolo. Takoj ko je le-to končal leta 1952 pa je že pričel delati v naši sredini vse do svoje nenadne in prerane smrti.

Stane je bil zelo priljubljen in spoštovan. Nobeno delo mu ni bilo pretežko. Vsako delo je opravljal z veliko voljo in veseljem.

Vedno tih in skromen, pripravljen pomagati vsakomur nam boš ostal v trajnem spominu.

Sodelavci tozda
LIO Škofja Loka

Iz vojske nam pišejo

Po daljšem premoru sta se nam ponovno javila dva delavca Gradisa, ki se trenutno nahajata v JLA.

Mile Maleš služi vojaški rok v Nikšiću. Tudi on pošilja pozdrave vsem v Gradisu, v prvi vrsti pa sodelavcem v tozdu GE Nizke gradnje Maribor. Pišete mu lahko na naslov

Mile Maleš
V. P. 6523/8
81400 Nikšić

Marko Kokalović pozdravlja vse Gradisovce še posebej pa delavce tozda GE Ravne na Koroškem. Zahvaljuje se za redno pošiljanje Gradisovega vestnika, ki mu pomeni pomembno vez z delovno organizacijo. Pišete mu lahko na naslov

Marko Kokalović
V. P. 4036/13
91207 Skopski Petrovac

Na Pohorju

Tudi najmlajši na smučarskem tečaju

Že šesto leto v Gradisu organiziramo smučarske tečaje za naše delavce in člane njihovih družin. Dva tečaja sta bila v Gozd Martuljku oziroma Kranjski gori, po eden pa na Pohorju in Rogli.

Tokrat smo za spremembo za izjave prosili naše najmlajše, ki so veselo vijugali na pobočjih Pohorja.

Matjaž Škerlak: »Letos obiskujem nadaljevalni tečaj. Že lansko leto, ko sem se udeležil začetnega tečaja, sem sklenil, da poizkusim tudi letos. Ni mi žal. Tečaj je dobro organiziran, zanj pa me je navdušil oče, ki pravi, da je v življenju treba znat dobro 'vijugati'.«

Mateja Goričan: »S negom sicer nimamo sreče (ko to prebirate ga je že preveč), pa smo se

kljub temu naučili kar precej smučarskih veščin. Veselim se že zaključnega tekmovanja, ki bo pokazalo, kaj smo se naučili.«

Maja Laufer: Namesto Maje (sicer je baje zgovorna punčka) je odgovorila kar njena (bolj zgovorna) mama. Dejala je, da je zelo zadovoljna in vesela, ker obiskuje gradisov smučarski tečaj. Maja baje že komaj čaka, da se na belih strminah pomeri z mamo, ki je sicer dolgoletna stalna članica smučarske reprezentance mariborske enote.

Tine Kacafura: »Mamica je sicer navdušena 'tekačica', jaz pa se bolj navdušujem za vožnjo po strminah. Sigurno mi bo ta dobro organiziran tečaj koristil. Želim si, da bi tudi drugo leto organizirali pri Gradisu podoben tečaj.«

Franjo Štromajer

Zmaga Rajka Ivića iz GOL-a

Končalo se je še eno šahovsko prvenstvo Gradisa, ki je bilo 8. februarja v Ljubljani. Organizacijo je prevzel ter jo odlično izpeljal tozdr Gradbena operativna Ljubljana. Prvenstva se je udeležilo 18 šahistov, prevladovali pa so šahisti iz Ljubljane in Maribora.

Pokal in prvo mesto je pripadlo Rajku Iviću iz Gradbene operative Ljubljana, drugo, tretje in četrto mesto pa so osvojili šahisti iz GE Maribor in sicer: Zlatko Hevir, Maksimilijan Dular in Štefan Balajc, peti je bil Sveto Galić iz SPO, šesti Sreto Zakić iz GOL, sedmi Sičo Jovičević iz GE Maribor in osmi Zdravko Dakić iz Kovinskih obratov Ljubljana. Teh osem šahistov nas bo tudi zastopalo na letnih športnih igrah gradbenih delavcev Slovenije.

Ob odlični organizaciji turnirja je treba omeniti pasivnost Konference sindikata Gradisa, ki bi morala biti vsaj pokrovitelj prvenstva, pa ni bilo tako. Zato je celotno organizacijo in stroške, ki niso bili majhni, prevzela Gradbena operativna Ljubljana.

Drug problem pa je v tem, da šahovska prvenstva organizirata samo dva tozda v Gradisu — GE Maribor in GO Ljubljana, kar ni dobro tudi glede popularizacije šaha v ostalih tozdih. Na Konferenci sindikata se bi bilo treba dogovoriti, tako kot za letne in zimske igre, kateri tozdr bo organiziral šahovsko prvenstvo v posameznem letu, šahisti iz Ljubljane in Maribora pa smo pripravljeni pomagati pri organizaciji, če bi bilo to seveda potrebno.

Na koncu se zahvaljujem sindikatu, delavskemu svetu in vodstvu tozda Gradbene operative Ljubljana za materialno in moralno podporo pri organizaciji turnirja, vsem šahistom pa na izredno fer igri.

R. I.

22. in 23. februarja

Zimski Šig je prestavljen v Kranjsko goro

Komisija za šport in rekreacijo pri Republiškem odboru sindikata gradbenih delavcev Slovenije ima ob vsakem začetku leta obilo dela z razpisi za posamezna tekmovanja v vseh zvrsteh delovanja. Najprej seveda z zimskimi športi in takoj za njimi še z letnimi.

Čeprav so bili dogovori za letošnja tekmovanja opravljena pravočasno, pa tudi letos ni šlo povsem brez zapletov. Tokrat ne zaradi snežnih razmer, temveč zaradi nerazumljivega ravnanja upravljalcev RTC Rogle, ki so si s svojimi »astronomskimi« cenami zadali za cilj, da delavskih iger ne marajo na njihovih terenih. Kdo bi si lahko sicer drugače razlagal njihov zagovor, da bi s

svoyo prisotnostjo motili! njihove goste, kaj delavci gradbeništvu v tistih dneh ne bi bili njihovi gostje?!

Pa opustimo tovrstna razmišljanja, ki so obsojanja vredna in se raje osredotočimo na začetne misli o ŠIG. Le-te bodo torej ponovno v Kranjski gori in ne na Rogli kot je bilo prvotno predvideno v organizaciji GOP Obnove iz Celja. V soboto 22. februarja se bodo najprej pome-

rili v veleslalomu in nato v nedeljo še v tekah. Za obe disciplini se je prijavilo več kot 1500 tekmovalcev iz 72 delovnih organizacij, med katerimi bo tudi zastopstvo Gradisa.

Aktivnosti so zastavili tudi v letnih športih, saj se predtekmovanja začno že konec marca. O posameznih datumih kje in kdaj bodo tekmovanja, smo že zapisali v decembrski številki, kako potekajo priprave za predtekmovanja in finalni del pa v prihodnjih številkah.

Matija Krnc

Nagradna križanka

Pri zrebanju januarske nagradne križanke smo upoštevali vse rešitve, prispele do 14. februarja letos. Pravi rešitve se glasi: nova, start, stanovanja, Oran, stan, očim, stava, rja, Gierek, enka, raca, jantar, tu, anakruza, mel, kri, arena, Joe, jopa, Naum, kiks, Altaj, Ada Kale, estet, opica, Karmel, parket, Voltaire, RAI, Ljerka, sled, srna, Ero, rok, Ni, Tokaj, Irene, ten, Inari, kapar, Aca. Sreča je bila naklonjena naslednjim reševalcem križanke:

1. nagrada — Miodrag Đorđević, tozdr Kovinski obrati Lj. (500 din)
2. nagrada — Kristina Štinjek, tozdr GE Ravne (400 din)
3. nagrada — Viktor Mernik, tozdr GE Maribor (300 din)
4. nagrada — Jelka Bricelj, Interna banka Ljubljana (200 din)
5. nagrada — Joži Slak, tozdr Kovinski obrati Lj. (100 din)

Dobitnikom čestitamo!
Rešitve februarske nagradne križanke pošljite do 10. marca na naslov: GIP Gradis, Šmartinska 134 a, Uredništvo Gradisovega vestnika — Nagradna križanka.

Pozor!
Za februarsko križanko že veljajo nove višine nagrad. Objavljamo jih na 10. strani.

GRADISOV VESTNIK je glasilo delavcev delovne organizacije GIP GRADIS. Izdaja ga Odbor za informacije v sestavi: predsednica Karolina Vodopivec, člani Štefan Rac, Sonja Gračanič, Ludvik Rudolf, Miranda Cattonaro in tajnik Gojmir Bernot.

Glavni in odgovorni urednik Cveto Pavlin. Tehnični urednik Matija Krnc. Člani uredniškega odbora: Milenko Nikić, Vesna Gregorič, Ludvik Rudolf, Vlado Ferbici, Vinko Damjan, Jani Klančar, Aleksander Bojanič in Tatjana Savinšek.

Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naklada 8.800 izvodov.

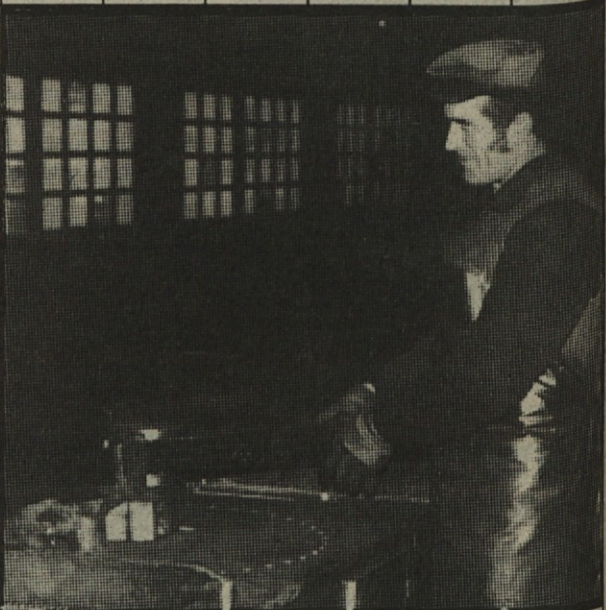
Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134 a, 61000 Ljubljana. Telefon (061) 441-422 int. 232 in 220.

NAGRADNA KRIŽANKA

predlog	otok v jadrano	vladar, kralj, cesar	apetit, tek	grška muza epskega pesništva	pripadnik nekdanje ruske kmečke stranke	ivan tavčar	razkroj organske snovi	gospodinjsko strgalo	ekspert za nauko okolju
oseba ki je skupno s kom lastnik česa									
klade za sekanje drv						Luka na severu mozambika			
 gorovje na arab. polotoku 4. mesec						vpiši lel del gobe			
kraj pri sevnici						ilustrator kos rajko rahft			

 politična partija	franc. pesnik (jacques)	otok v jadrano	nekdanji turski velikaš	vera erzin	peter hribar pesnica negri		uskok valjevo				
flosar						franc. igralka (sylvie) židje					
zaloigra											
„dlaka“ pri klasu				akademija za likovno umetnost			okrasna ptica				
žoga izven igrišča			industrijska rastlina	zavitek, paket	igralka lollo-brig	dušan povih igor trtnik					
kovanje novih besed											
pojav pri rani											
enozložna beseda brez naglase						rudnik v bosni	ime sahistke kusnir				

 jus	izdelovalec velikih rešet	samostojen del večje celote	alpinist čop ekspert za kemijo				željko kozinc ljublj. aerodrom		tona	rezultat	nenasitnost (ljudsko)	grški polotok
slovenski kitarist (stanko)				 galerija na dunaju								
ime režiserja claira				vzdevek eisen-hoverja	pevec arhar rastlinski poganjek				hčerini moz nemska reka			
veda o atomih						živčno vlakno, nitka						
mala evropska država						izcejena snov						
antično preročišče						vele-trgovina v trštu				karlovac		